

Adakozzunk a repülő-alapra!

Ára 12 fillér.

DEBRECZENI UJSÁG

SZERKESZTŐSEG-KIADÓHIVATAL
FERENC JÓZSEF-ÚT 56. SZÁM.
TEL.: 21-90, ÉJJEL 10-TÓL 23-48.

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI-ÁRAK
EGESZ ÉVRE 36 PENGŐ, FÉL-
ÉVRE 18 PENGŐ, HAVONIA 3 P.

(TRIANON 19.) 1938. SZEPT. 29. CSÜTÖRTÖK

KER. POLITIKAI NAPILAP

XLII. ÉVFOLYAM, 219. SZÁM

Világszenzáció!

Hitler, Mussolini, Chamberlain és Daladier ma dönt Münchenben Európa sorsáról

Chamberlain nagy beszédben hozta nyilvánosságra
a cseh válság történetét és rejtélyes rugóit

Hitler kancellár Mussolini intervenciójára szerdán 24
órával elhalasztotta a német hadsereg általános moz-
gósítását – Mussolini: Olaszország kész Németország-
nak tett ígéretét teljesíteni

A magyar kormány továbbra is követeli a szudétanémetekkel való egyenlő elbánást

A szerdai nap világszenzációt jelentő eseménye a mai müncheni találkozás bejelentése volt. Hitler meghívására ma délelőtt 11 órakor Münchenben tanácskozásra ülnek össze Európa négy nagyhatalmának vezetői: Hitler, Mussolini, Chamberlain és Daladier, hogy a cseh kérdés megoldását közös erővel megtalálják. A nagyjelentőségű elhatározás érthető várakozást és feszült érdeklődést váltott ki a világ közvéleményében. Minden különösebb túlzás nélkül megállapítható, hogy az egész világ szeme Münchenre irányul a mai napon és onnan várják a vajdó cseh válság elintézését. Érdeklődés volt a szerdai napnak egyébként Chamberlain miniszterelnök beszéde az angol alsóházban, amelyben részletesen ismertette a cseh kérdés fejlődését és történetét. A magyar kormány lépéseket tett Prágában a cseh válsággal kapcsolatban, amelyben erősen figyelmeztette a cseh kormányt, hogy barátságosan magatartásnak venné a megkülönböztetést a kisebbségi kérdésben. A müncheni megbeszélésen résztvevő államférfiak már el is utaztak.

Páris, szeptember 28. A Havas-iroda jelenti: Daladier, Chamberlain, Hitler és Mussolini holnap Münchenben tanácskozásra ülnek össze.

München, szeptember 28. Még nem állapították meg véglegesen, hol fognak az államférfiak tanácskozásra összeülni. Egyelőre az a legvalószínűbb, hogy a megbeszélések a királyi téren, a vezér épületében lesznek.

Berlin, szeptember 28. Német TI: Hitler vezér és kancellár megbeszélésre hívta meg Benito Mussolini olasz kormányelnököt, Chamberlain angol miniszterelnököt, valamint Daladier francia miniszterelnököt. Az államférfiak elfogadták a meghívást. A megbeszélés szept. 29.-én délelőtt lesz Münchenben.

A Német TI ezzel kapcsolatban jól informált körökből a következő értesüléseket kapta:

Mind az angol, mind a francia kormány újabb javaslatokat tett a cseh válság megoldására. Ezzel kapcsolatban Chamberlain felajánlotta, hogy ismét személyes megbeszélést folytat Hitlerrel. Ugyanakkor Mussolini is felajánlotta segítségét a haladéktalan megoldás érdekében. A cseh válság már a német elkötelezettségre való tekintettel

sem tűr semmiféle halasztást, hanem határozottan haladéktalan megoldást követel. Erre a körülményre való tekintettel s annak figyelembe vételével, hogy az eddigi javaslatok nem feleltek meg a helyzet követelményeinek, továbbá attól a kívánságtól indítva, hogy még egy utolsó erőfeszítés történjék a szudétanémet területek békés átadásának elérésére, Hitler személyes megbeszélésre hívta meg Olaszország, Franciaország és Anglia kormányelnökeit. Remélhetőleg ez a megbeszélés az utolsó órában megegyezést hoz létre a szudétanémet vidéknek a cseh kormány részéről már elfogadott átadásával kapcsolatban azonnal életbeléptetendő intézkedésekről.

Chamberlain nagy beszéde a cseh válságról

London, szeptember 28. MTI: Az alsóházban a zsúfolásig telt ülés-teremben olyan falrengető éljenzés fogadta Chamberlain miniszterelnököt, a terembe léptekor, amintőre évtizedek óta nem volt a parlament épületében példa. A napirenden szereplő két interpelláció elhangzása után a konzervatív párt fő vitarendezője a ház elnapolását javasolta, mire Chamberlain miniszterelnök emelkedett szólásra.

Ma olyan helyzettel állunk szemben mondotta, amilyenre alig volt példa 1914 óta.

Ha a népszövetségi alapokmány 19. szakaszát, amely a békeszerződések megegyezés útján való felülvizsgálásáról szól, alkalmazni kellene, ahogyan azt az

alapkormány szerkesztői terveztek és nem vártak volna addig, amíg a szenvedélyek annyira elmergesedtek, hogy megegyezés útján való felülvizsgálás lehetetlenné vált, akkor elkerülhetők volna a válságok.

Ezért a mulasztásért a népszövetség összes tagjainak viselniük kell a felelőséget.

Júliusban holtpontra jutottak a csehszlovák kormány és a szudétanémetek között folyó tárgyalások s az angol kormányban felmerült az az aggodalom, hogy ha nem orvosolják a mostani helyzetet, a német kormány beavatkozhat a vitába. Az angol kormány 3 eljárás között választhatott:

1. A fenyegetés, hogy háborút indítunk Németország ellen, ha megátámadná Csehszlovákiát;
2. Félreállunk és szabadfolyást engedünk az eseményeknek, vagy

3. békés megoldást keresünk közvetítés útján.

Lord Runciman tárgyalásai

— Az első lehetőséget elutasítottuk.

Nincsenek szerződéses kötelezettségeink Csehszlovákiával szemben.

Allandóan vonakodtunk ilyen kötelezettségeket vállalni. A második lehetőség sem felel meg, a közvetítést választottuk. Ha lord Runciman erőfeszítései nem jártak eredménnyel, ez nem az ő hibája. Lord Runciman augusztus közepe táján látta, hogy Henlein Karlsbadi beszéde és a cseh kormány javaslatai között

a tétőzvény túlságosan széles

s hogy a felek nem tárgyalhatnak ezen az alapon. Runciman ford további közvetítési erőfeszítéseit a csehszlovák incidensek gyakori

megismétlése akadályozta, amely mindkét oldalon véráldozatokat követelt. Lord Runciman mégis sikerrel igyekezett egymáshoz közelebb hozni a tárgyalások során a szudétánémeteket s a prágai kormányt. Időközben azonban

a németországi fejlemények okoztak súlyos aggodalmakat az angol kormánynak.

— Június 28.-án lord Halifax külügyminiszter Ribbentrophoz írt magánlevelében sajnálkozását fejezte ki amiatt, hogy Ribbentrop kijelentette a berlini angol nagykövét előtt hogy

a német kormánynak fenn kell tartania álláspontját Runciman küldetésével szemben

s az ügyet kizárólag német ügynek kénytelen tekinteni.

A franciák megszállják a Maginot-vonalat

— Augusztus 1.-én jelentéseket kaptunk arról, hogy Németországban nagyméretű katonai készülődések folynak. Ilyen körülmények között berlini nagykövetségünk augusztus közepén utasítást kapott arra, hozza a berlini kormány tudomására, hogy ezeket a rendkívüli intézkedéseket külföldön szükségképpen Csehszlovákiát fenyegető gesztusnak értelmezzik és

ennél fogva növelik a feszültséget, óvintézkedések megtételére kényszerítik a cseh kormányt, ami visszavonhatatlanul megsemmisítené lord Runciman küldetésének kilátásait s

esetleg az összes európai nagyhatalmak békéjét fenyegetné. Ribbentrop ezekre az előterjesztésekre adott válaszában nem volt hajlandó a katonai rendszabályokról tárgyalni s azt a nézetét tárgyalta, hogy a prágai angol erőfeszítések csak erősítették a csehek hajthatatlanságát. Augusztus vége felé további események jelezték a helyzet roppant komolyságát.

A francia kormány több német hadosztály mozdulatáról kapott értesülések alapján óvintézkedéseket tett, behívta tartalékait s megszállta a Maginot vonalat.

Angol tanács Prágának

— Augusztus 31.-én a berlini angol nagykövét erélyes figyelmeztetést küldött az angol kormány valószínű magatartását illetően Csehszlovákia elleni német támadás esetén, főleg arra az esetre, ha Franciaország kénytelen lenne beavatkozni. A prágai angol követ szeptember 3.-án az előterjesztések során hangoztatta, hogy

Csehszlovákia érdekében feltétlenül fontos volna haladéktalanul és fenntartás nélkül megadni mindazokat az engedelményeket, amelyek nélkül a szudétánémet kérdés nem tekinthető elintézettnek

s hogy az angol kormány úgy érzi, hogy a cseh kormánynak el kell mennie haladéktalanul az engedelmények legvégső határáig.

— A francia kormány a leghatározottabban követelte, kövessünk el mindent, hogy megértsük magával a német kancellárral az angol kormány magatartását. Henderson nagykövét szeptember 9. és 12. között Nürnbergben volt és megragadott minden alkalmat, hogy a német vezető személyiségeket az angol kormány magatartását illetően meggyőzze. A nagykövét kijelentette, hogy

erőfeszítései következtében a német kormánynak e kérdésben nem lehetnek többé kételyei

Chamberlain ezután kijelentette, hogy Hitler nürnbergi beszéde nem zárta be a kaput a további tárgyalások előtt. Majd Hitler beszédét követő fejleményeket ismertetve, ezeket mondotta:

meg.

Ebben az esetben a német bevonulás működésbe hozta volna Franciaország ama kötelezettségét, hogy köteles Csehszlovákiát megvédeni, ami

európai háborúra vezetett volna amelyben Anglia Franciaország oldalán bonyolódhatott volna bele a háborúba.

Ilyen körülmények között elhatároztam, hogy megvalósítom tervemet, amelyre mint végső eshetőségre gondoltam.

A világháború kockázata

— Nincs semmi kétség aziránt, hogy berchtesgadeni látogatásom akadályozta meg a fegyveres bevonulást, amelyre már minden előkészület megtörtént.

A totális kormányokkal való tárgyalás főnehézsége az a tény, hogy nincsenek eszközök, amelyek biztosítanak az érintkezést azokkal a személyiségekkel, akik kezében a végső döntés nyugszik. Ezért elha-

tároztam, hogy személyesen megyek Németországba. (Hatalmas éljenzés és taps), hogy találkozam Hitlerrel és személyes megbeszélés útján megállapítsam, van-e remény arra, hogy a békét megmentsük.

Az első beszélgetésem során észrevettem, hogy a helyzet sokkal jobban kiéleződött és sokkal súlyosabb volt, mint gondoltam. Hitler udvarias, de teljesen határozott szavakkal megértette velem, hogy a szudétánémeteknek meg kell adni az önrendelkezési jogot, hogy visszatérhessenek a német birodalomhoz, ha úgy akarják.

Hitler feltétele

— Olyan erős volt az a benyomásom, hogy Hitler a Csehszlovákia való haladéktalan betörést tervezte, hogy kérdeztem tőle, miért engedte, hogy ezt az utat megtegyem, amikor világos, hogy hiába vesztegettem időmet. Azt felelte, hogy ha azonnal és a helyszínen biztosítékokat adhatok arra, hogy az angol kormány elfogadja az önrendelkezési tervét, kész annak megvalósítási módjairól tárgyalni.

Ha ellenben azt mondanám neki, hogy az angol kormány nem foglaltatja meg ezt az elvet, úgy nincs értelme annak, hogy tovább tanácskozzunk. Természetesen nem voltam abban a helyzetben, hogy azonnal ilyen biztosítékot adjak, azonban készen nyilatkoztam Londonba visszatérni s miniszter társaimmal tanácskozni, hogy ha Hitler

Ha ezt nem valósíthatják meg saját erejükből, ő maga fogja őket ehhez hozzásegíteni s határozottan kijelentette, hogy inkább hajlandó volna világháborút megkockáztatni, mintsem várni. Egyszermind Hitler panaszkodott, hogy Anglia fenyegeti Németországot, mire azt feleltem:

Különbséget kell tenni fenyegetés és figyelmeztetés között és éppen akkor volna ok panaszra, ha engednék, hogy azt higgye, hogy Anglia semmi körülmények között sem indíthatna háborút Németország ellen, holott tényleg bizonyos körülmények között ez az eset előállhat.

tartózkodik az ellenséges cselekedetektől, amíg megkaphatom miniszter társaim válaszát.

Hitler megadta ezt az ígéretet azzal a feltétellel, ha nem történik Csehszlovákiaiban semmi olyan természetű dolog, ami megkötné a kezét.

E biztosíték azóta is kötelező maradt.

— Másnap visszatértem Londonba és az esti minisztertanácsban résztvett lord Runciman is, aki kéresemre Prágából Londonba utazott s jelentette, hogy a prágai tárgyalások végleges megszakításáért a szélsőséges szudétánémeteket terheli a felelőség. Mindazonáltal tekintettel

a határvidéken előállt legújabb fejleményekre, azonnal meg kell adni nekik az önrendelkezési jogot.

Megoldást kell találni

Ezután kijelentette a miniszterelnök, hogy Daladierrel és Bonnettel folytatott tárgyalásai során az angol és francia kormányt az a kívánság vezérelte, hogy olyan megoldást találjanak, amely nem vezet európai háborúhoz, tehát olyan megoldást, amely nem kötelezné Franciaországot automatikus eljárásra kötelezettséggel értelmében.

— Megegyeztünk abban, — folytatta a miniszterelnök — hogy e cél elérését csak az önrendelkezési elv elfogadása biztosítja, s ezért nyomtatékosan felszólítottam a cseh kormányt, hogy haladéktalanul járuljon hozzá ahhoz, hogy azonnal a német birodalomhoz csatolja azokat a terü-

leteket, amelyeknek lakossága több mint 50 százalékban szudétánémet.

Ami azt a közös biztosítékot illeti, hogy megvédjük Csehszlovákiát véletlen támadástól, az angol kormány annak vállalásával teljesen új kötelezettséget vállalt, miután előzően csak a népszövetségi alapkormány alapján vállaltunk Csehszlovákiával szemben kötelezettséget. A cseh kormány azonnal s fenntartás nélkül elfogadta az angol s francia javaslatokat. (Nagy éljenzés.) Sirovy miniszterelnök kormánya nem katonai diktatúra s ez a kormány is elfogadja az angol s francia javaslatokat.

A magyar és lengyel probléma

— Remélhető, hogy a szudétánémetek közvetlen problémáját ennél a pontnál nem fogja komplikálni a magyar és lengyel kisebbségek követeléseinek sürgetése.

Ezek a kisebbségek azonban következetesen ugyanolyan elbánást követeltek, mint aminőben a szudétánémetek részesül.

Az angol-francia javaslatok elfogadása teljesítése következtében lényegileg németlakta területek kiválasztása odavezetett, hogy a magyar és lengyel kormány hasonló követelést támasztott ama területek kiválasztása iránt, amelyekben a lengyel, illetőleg magyar kisebbség dominál.

A londoni magyar követ s a lengyel nagykövét ilyen irányú előterjesztést tett szeptember 19-én és 20-án hasonló előterjesztést tettek Prágában.

Az angol kormány tudomásul vette ezeket az előterjesztéseket, azt felelve, hogy jelenleg minden erőfeszítést a szudétánémet kérdés megoldására összpontosítja, amelytől az európai béke és háború kérdése függ.

Megértjük a magyar és lengyel kormány által a csehszlovákiai kisebbségek érdekében kifejtett

erőfeszítéseket,

de reméljük, hogy a mostani kényes helyzetben nem tesznek semmit, ami kiterjeszthetné a válság körét. A lengyel kormány határozott elégedetlenségét fejezte ki ezzel a válasszal szemben. A magyar kormányt felbátorította a Kormányzó látogatása szeptember hó 20-án, továbbá a magyar miniszterelnök, külügyminiszter s vezérkari főnök látogatása Berchtesgadenben szeptember 21-én. Mozdósítási intézkedések tettek, hogy megerősítsék a magyar hadsereg létszámát.

VIGSZINHAZ

Ma utoljára

SONJA HENIE

legújabb, legragyogóbb világműve:

Táncoló angyal

Holnapról: CHICAGO

a bűnös város

Hitler nem hagyja a csehszlovákiai kisebbségeket

Chamberlain miniszterelnök ezután áttért godesbergi látogatására. — Megmagyaráztam Hitlernek, — folytatta — aki eddig nem ismerte ezeket a részleteket, a francia kormánnyal együtt a területátadás és kijelölés tekintetében létesített megegyezéseket s véltlen támadás ellen javasolt biztosítékokat. Kijelentettem, hogy nem kérek tőle biztosítékokat, csak kérdeznem akarom tőle, hajlandó-e az új Csehszlovákiával új megnemtamadási egyezményt kötni. Hitler azt felelte, addig nem köthet ilyen egyezményt,

Az új térkép és az időhatár

— Azt vártam, hogyha Godesbergben újból felkeresem Hitlert, csupán a magammal hozott különböző javaslatokról fogunk nyugodtan beszélni és egyenesen megdöbbenem, amikor mindjárt a beszélgetés elején azt közölte velem, hogy ezek a javaslatok elfogadhatatlanok és hogy helyüket más javaslatok foglalják el, amelyekre sohasem gondoltam. Másnap délelőtt 11 órára kitűzött találkozást elhalasztottam, úgy vélve, hogy jó lesz az új javaslatokra vonatkozó megjegyzéseket papírra vetnem s azokat Hitlerrel a beszélgetés megkezdése előtt közölnöm. Csalódással láttam, hogy Hitler válasza magyarázatot tartalmazott ugyan, de nem ajánlotta az előző éjszaka közötti javaslatok elfogadását. Éjszaka vettem át Hitler emlékiratát és térképét. Az emlékiratban találtam első ízben időhatárt. Ennélfogva rendkívül nyíltan beszélünk ez alkalom-

Az utolsó területi igény Európában

— Mielőtt elbúcsúztam Hitlertől, Hitler nagyon komolyan megismételte előttem berchtesgadeni kijelentését, amely szerint ez az utolsó területi igény Európában.

Chamberlain ezután Londonból való visszatérését követő eseményeket vázolta. Előadta, hogy a francia miniszterek közölték az angol kormánnyal, hogy ha Csehszlovákiát támogatás érni, Franciaország teljesíteni szerződéses kötelezettségét. Erre azt feleltük, hogy ha a francia haderő e kötelezettség folytán ellenségeskedésbe keverednék, Anglia támogatná Franciaországot.

Végső erőfeszítésként sir Horace Wilsont Berlinbe küldtem, hogy adja át Hitlernek személyes üzenetemet, hogy a német és cseh megbízottak haladéktalanul megbeszélést indítsanak egymással Anglia képviselőjének jelenlétében.

Hitler levelében azt a nézetét fejezte ki, hogy nem térhet el az emlékiratban lefektetett eljárásról.

miután a tárgyalás csak szükségte-

Chamberlain üzenete

„Levelének olvasása után biztos vagyok benne, hogy Ön haladéktalanul megkaphatja az összes lényeges követeléseit háború nélkül és kész vagyok azonnal Berlinbe utazni, hogy Önrel, továbbá a cseh kormány, Franciaország és Olaszország képviselőivel együtt tanácskozzunk

Olaszország Németország mellett

— Ugyanakkor személyes üzenetet küldtem Mussolininek. A Mussolinihoz küldött üzenetemre azt a választ kaptam, hogy a berlini olasz nagykövét utasítást kapott, keresse fel Ribbentropot és jelentse ki, hogy

Olaszország kész Németországnak adott ígéreteit teljesíteni, de tekintettel az angol kormány cérésének fontosságára

amíg a többi csehszlovákiai kisebbség nincs kielégítve, de azóta nézetét határozottabb alakba öltötte és kijelentette, hogyha ki vannak elégitve, akkor kész a javasolt biztosítékokhoz hozzájárulni. Nem volt hajlandó elfogadni többi javaslatomat, mert nézete szerint lassítják az eljárást s nagy vonalakban közölte velem azokat a javaslatokat, amelyeket később emlékiratba foglalt, de a beszélgetés során nem említette az időhatárt. A Ház meg fogja érteni, mennyire megdöbbenett ez a teljesen váratlan helyzet.

mal. A lehető legnagyobb eréllyel hangsúlyoztam a követelésekkel járó veszedelmeket s azokat a mindenre nézve borzalmas következményeket, amelyekhez a háború kitörése vezetne. Kijelentettem, hogy az okirat, amelyet ultimátumnak minősítettem, mélyen meg fogja rendíteni a semleges országok közvéleményét és keserű szemrehányásokat tettem a kancellárnak, hogy semmivel sem viszonzza a béke biztosítását célzó erőfeszítéseimet. Ez őszinte szavak ellenére ez a beszélgetés barátságosabb módon folyt le, mint az összes előzők. Hitler azt felelte, hogy igen nagyrabecsüli erőfeszítéseimet, amelyekért nagyon hálás, de azt hiszi, hogy elég viszonzás ennek ellenében az a tény, hogy elhalasztotta tervezett műveleteit és hogy javaslataiban egészen más határokat ajánl Csehszlovákiának, mint amelyeket katonai összetűzés esetén adott volna.

len halogatáshoz vezetne. Hitler levelémre a sir Horace Wilson útján küldött válaszában határozottan kijelentette, hogy

csapatok nem fogják túllépni a térképen rajzolt vörsvonalat.

Feladatunk csak a rend fenntartása lesz és hogy szabad népszavazást fog tartani, amelynek eredményét tiszteletben fogja tartani és

hozzá fog járulni a maradék Csehszlovákia javára adandó nemzetközi biztosítékokhoz a kisebbségi kérdések elintézése után.

Ez megnyugtató kijelentés volt s a Hitlerrrel való személyes érintkezés alapján kijelentem, hogy meg vagyok győződve, hogy Hitler hiszi is azt, amit mond. De főként arra gondoltam, hogy sikerült a nehézségeket ismét pontokra szűkíteni s elképzelhetetlen, hogy ne lehetnének ezek tárgyalások útján elintézhetőek. Oly erős volt a meggyőződésem, hogy a következő személyes üzenetet küldtem Hitlerhez:

a megegyezésről, ha Ön úgy kívánja. Nem hiszem, hogy Ön hajlandó volna egy régi probléma megoldásának néhány napos elhalasztása miatt vállalni a felelőséget a világháború megindításáért, ami a civilizáció végét jelentené.“

Mussolini reméli, hogy Hitler legalább 24 órával elhalaszthatja azt az eljárást, amelyről a kancellár sir Horace Wilson előtt kijelentette, hogy ma délután 2 órára van kitűzve,

s hogy lehetővé fogja tenni Mussolini számára, hogy újból megvizsgálja a helyzetet s békés megegyezést találjon. Hitler ennek következtében hajlandónak nyilatkozott

a mozgósítást 24 órával elhalasztani. (Nagy éljenzés és taps.) Bármiként gondolkodunk is a multban Mussoliniról, bizonyára a ház minden tagja üdvözölni fogja gesztusáért.

— De van még egyéb mondani-valóm is. Hitler az imént meghívott, találkozzam vele Münchenben. Egyszermind meghívta Mussolinit és Daladiert is, Mussolini elfogadta, Daladier kétségkívül szintén igent fog mondani. Hogy az én válaszom mi lesz, azt mondanom sem kell. (Chamberlainnak e szavainál az összes képviselők felugrottak, irataikat lobogtatva percekig éljeneztek, és sokan kezüket összekul-

csolva kiáltották: Hála Istennek! Amikor elült az izgalom, Chamberlain így folytatta:

— Bizonyára örömtől repeső szívvel hallotta a Ház minden tagja a válság újabb elhalasztását, ami ismét alkalmat ad ahhoz, hogy a józan ész, a jóindulat s a tanácskozás eszközeivel keressük a probléma megoldását, amelynek elintézése már feltűnt a láthatáron. Remélem, a Ház most elbocsát, hogy megfontolhassam, mit tegyek a végső erőfeszítés érdekében és tekintettel erre az új fejleményre, napolja el a Ház a vitát néhány napra. Talán boldogabb körülmények között találkozunk újból.

Mary özvegy királyné sirva fakad

Chamberlain ezután a Ház percekig tartó helyeslése közben helyet foglalt. Attlee őrnagy, sir Archibald Sinclair és Lansbury képviselők szólaltak fel ezután, akik örömlüknek adtak kifejezést a legújabb fejlemények miatt. A Ház hétfőre

napolta el ülését. Mary özvegy anyakirályné a speaker karzatáról hallgatta végig a miniszterelnök beszédét, s könnyekben tört ki Chamberlain miniszterelnök külpolitikai bejelentéseinek hallatára.

Illetékes magyar nyilatkozat Chamberlain beszédére

Budapest, szeptember 29. MTI: Illetékes helyen megállapítják, hogy Chamberlain angol miniszterelnöknek az alsóház ma délutáni ülésén mondott beszéde során a csehszlovákiai lengyel és magyar kisebbségi kérdések taglalása kapcsán tett az a kijelentése, amely szerint a magyar kormányt felbátorította a Kormányzó látogatása Göring tábornagnál szeptember 20-án, továbbá a magyar miniszterelnök, külügyminiszter és vezérkari főnök látogatása Berchtesgadenben szeptember 21-én, — bizonyára sajnálatos félreértésen alapul, mert — mint az angol miniszterelnök beszédének más helyén is megállapítja — a magyar kormány londoni követe útján már szeptember 19-én megtette is-

meretes előterjesztéseit. A magyar kormány a csehszlovákiai magyarság nemzetiségi igényeinek érvényesítésére irányuló akciója tehát megelőzte a berchtesgadeni látogatást.

MTI: Chamberlain miniszterelnök beszédének a magyar mozgósítási intézkedésekre vonatkozó részével kapcsolatban illetékes helyen megállapítják, hogy a magyar részről hozott rendszabályok nem mentek túl azon a mértéken, amelyet a magyar határmentén fogantatosított csehszlovák katonai intézkedések és a csehszlovákiai általános mozgósítás a magyar határok biztonságának megóvása szempontjából elengedhetetlenül szükségesé tettek.

A magyar kormány barátságtalan magatartásnak tekintené a megkülönböztetést

Budapest, szeptember 28. MTI: A magyar kormány utasítására prágai követünk a csehszlovák kormány szeptember 26-án kelt nyilatkozatára, amely a magyar kormány a csehszlovák kérdésre vonatkozó felfogását illeti, az alábbiakat közölte Kroffta csehszlovák külügyminiszterrel:

A magyar kormány a nemzeti ségí önrendelkezési jog gyakorlati megvalósításának s a teljes egyenlőség elvének alapján minden olyan megkülönböztetést, amely a magyar nemzetiség rovására történne, barátságos magatartásnak nem tekintenek. Kifejtette továbbá a magyar kormány ama nézetét, hogy a békés fejlődés biztosítására igen alkalmas mód volna, ha a magyar követelés a német problémával egyidejűleg intézhetné el.

Prágai követünk azt a választ kapta a csehszlovák külügyminisztertől, hogy a közlést tudomásul veszi s a követ jegyzékét kormánya elé fogja terjeszteni.

Illetékes helyen szükségesnek tartják még hozzáfűzni, hogy Kroffta külügyminiszter a beszélgetés során olyan személyes természetű megjegyzéseket tett, amelyek a magyar kormány nézete szerint nem könnyítik meg az állandó rend megalapozását Középeurópa eme rendkívül súlyos helyzetben levő részén.

Daladier rádiónyilatkozata

Páris, szeptember 28. Daladier miniszterelnök ma este tartott rádióbeszédében ezeket mondotta: — Bejelentették Önöknek, hogy ma

HUNGARIA FILMSZÍNHÁZ

Ma utoljára
Az éjféli sláger

a vidám és mulatságos zenésvígjáték
FRED MC MURRAY, HARRIET HILLARD és BLEN BLUE
főszereplésével.

Előadások: d. u. 5, 7, 9 órakor. Híradó!

este beszédet mondok a nemzetközi helyzetről. Ma délután meghívtam a német kormánytól, hogy holnap reggel találkozzam Münchenben Hitler kancellárral, továbbá Mussolini és Chamberlain miniszterelnökökkel. Ezt a meghívást elfogadtam. Megértik, hogy egy

Összehívják a Népszövetséget

Genf, szeptember 28. A népszövetségi közgyűlést a kubai küldöttség megkeresésére ma éjjel félhét órára összehívták. A kubai küldöttség azt kéri, hogy a közgyűlés azonosítsa magát Roosevelt elnök szeptember 25-i üzenetében kifejezésre juttatott elveivel. Legutóbbi értesülés szerint a közgyűlés összehívását csütörtök délelőtt 11 órára halasztották el.

Genf, szeptember 28. A müncheni találkozó híre a bizottsági tárgyalások idején érkezett meg Genfbe. A hír szenzációs hatást és mindenütt nagy megkönnyebbülést és ószinte örömet keltett.

Belgrád, szeptember 28. A müncheni négyes találkozó híre az esti órákban

ilyen fontos tanácskozás előestéjén az a kötelességem, hogy máskorra halasszam a felvilágosítások tervezett megadását. Elutazásom előtt azonban őszinte köszönetemet akarom kifejezni Franciaország népének bátor és méltóságos magatartásáért.

vált ismeretessé Belgrádban. A békés kibontakozás reménye óriási örömet keltett a jugoszláv fővárosban. A találkozóról kifüggesztett híreket a lapok szerkesztőségél előtt összegyűlt tömeg megéjtette.

London, szeptember 28. Washingtoni Reuter-jelentés szerint nagy megkönnyebbüléssel fogadták a müncheni négyhatalmi értekezlet híreit. A washingtoni német nagykövét felkereste Hull külügyminiszter és később adott nyilatkozatában azt a meggyőződést hangoztatta, hogy a müncheni értekezlet tágabbkörű elrendezésre fog vezetni, amely nemcsak a szudétánemet kérdést, hanem egész sor európai problémát felölel.

Ujabb javaslat: Anglia és Franciaország megszállják a szudétánemet vidéket

London, szeptember 28. A Reuter-iroda berlini levelezője megbízható forrásból úgy értesül, hogy Hitlernek javaslatot tettek arra, hogy

Anglia és Franciaország közösen megszállják a szudétánemet vidéket. Hitler hír szerint még nem felelt.

Páris, szeptember 28. A képviselőház kisebbségi csoportjai képviselőinek megbeszélésével kapcsolatban francia mér-

tékadó helyen közölték, hogy Beneshez újabb lépést intéztek, hogy rábírák a vitathatatlanul német többségű területek azonnali kiűzésére, továbbá kijelentették, hogy Franciaország csak Csehországot

újabb — az angol-francia egyezményben meghatározott — határainak megsértése esetén avatkoznék bele a viszályba.

Benes felajánlotta lemondását?

Róma, szeptember 28. Az olasz lapok feltűnő helyen közlik a Lengyel Távirati Iroda prágai jelentését, amely szerint Benes köztársasági elnök beadná lemondását.

Ugyanek vezető helyen közlik az olasz lapok a magyar-cseh tárgyalások állásáról szóló jelentéseket.

A Stefani Iroda prágai jelentése közli, hogy a Ruténföldön a hatóságok tudomásával lázasan folyik a kommunista puccs előkészítése.

Varsó, szeptember 28. A Lengyel Távirati

iroda értesülése szerint Prágában újból híre terjedt, hogy Benes csehszlovák köztársasági elnök felajánlotta lemondását s ettől a szándékától csupán Sirovy tábornok, miniszterelnök személyes kívánságára állt el.

Az Express Poranny ezzel kapcsolatban azt írja, hogy Benes az utóbbi időben mindinkább a csehszlovákiai radikális körök és Moszkva nyomása alá került s ezek arra buzdították, hogy ne engedjen.

Magyar szempontból a legfontosabb körülmény, hogy Mussolini is közvetlenül beleszól a cseh kérdésbe

Róma, szeptember 28. MTI: Mussolini közbelépésének Rómában óriási jelentőséget tulajdonítanak s az ő személye a legnagyobb biztosíték arra, hogy a holnapi négyes találkozó az utolsó percben mégis létrejön a megegyezés a cseh kérdésben. Mussolini egyaránt bírja mindkét fél teljes bizalmát; egyrészt Hitlerét, akivel közismert baráti kapcsolatai, másrészt Chamberlain miniszterelnökét, akivel emlékezetes múltévi szívélyes levélváltása. Mussolini és Daladier között

ez lesz az első találkozás, amelytől itteni francia körökben kedvező hatást várnak a francia-olasz viszony további alakulására. Itteni politikai körökben megjegyzik, hogy a holnapi találkozó tulajdonképpen a Mussolini-féle négyhatalmi tervezet elgondolásának gyakorlati alkalmazását jelenti, amelynek lényege az volt, hogy a Népszövetség helyett, amely az államok egyenjogú épül fel, Európa négy vezető hatalmát: Angliát, Franciaországot, Olaszországot és Németországot illesse az első szó Európa létkérdésében. A négyhatalmi tervnek e váratlan felcserélése még jobban megerősítheti azokat a reményeket, hogy a holnapi megbeszélés a további megegyezések kiindulási pontja lehet.

Magyar szempontból a legnagyobb fontosságú körülmény az, hogy immár Mussolini a legközvetlenebb módon beleszól a cseh kérdés alakulásába, s aki az első perctől kezdve

a totális, vagyis a valamennyi nemzetiségre kiterjedő megoldási képviselő.

Virginio Gajda, a Giornale d'Italia ma esti különlkiadásában „Utolsó kísérlet” címen többek között ezeket írja:

A holnapi történelmi találkozótól függ az európai béke és a nemzetközi igazság ügye. Most 3 kérdés merül fel: Sikerül-e a két nyugati nagyhatalomnak kivonnia magát a háborús pártok nyomása alól; hajlandó-e a két nagyhatalom

egyidejűleg elismerni Magyarország és Lengyelországnak a Benes-féle oligarcha által elnyomott fajtestvérei érdekében kifejezésre juttatott követeléseit;

hajlandó-e a két kormány stílettetni a végrehajtást. Ha nem is szabad túlzott optimizmust táplálni, el kell ismerni, hogy a négy kormány nagy lépést tesz előre.

A CSEHEK KÉPVISELTETNI SZERETNEK MAGUKAT A MÜNCHENI TÁRGYALÁSON

London, szeptember 28. Massaryk londoni cseh követ jegyzékét nyújtott át az angol kormánynak, amelyben a cseh kormány kéri, hogy a müncheni értekezleten cseh szószóló adhassa elő Csehszlovákia ügyét és nyújthasson felvilágosítást az angol-francia terv és Hitler emlékiratának összes vonatkozásairól. A jegyzék hivatkozik arra, hogy Csehszlovákia nem lesz képviselve ezen az értekezleten, mely létrekeltt érinti.

Telefonbeszélgetés Hitler és Mussolini között

Róma, szeptember 28. A Stefani-iroda közli, hogy a római angol nagykövét szerdán délután átnyújtotta Clano gróf külügyminiszternek Chamberlain miniszterelnök üzenetét a Duce számára. Mussolini az üzenet alapján — jelent a Stefani-iroda — távbeszélő összeköttetésbe lépett Hitlerrel.

Páris, szeptember 28. Az Havas-iroda

jelent Rómából: Meg nem erősített hír szerint Hitler, tekintettel a két vezér között fennálló személyes barátságra, a két nép között kivételes kapcsolatra s az olasz kormányfőnek az Anschluss alkalmazásával tanúsított magatartására, halálból elfogadta Mussolini közvetítő közbelépését.

Roosevelt üzenete Mussolinihoz

Róma, szeptember 28. Roosevelt elnök Mussolinihoz írt üzenetét személyes üzenetében először emlékeztet arra, hogy milyen erőfeszítéseket tett, hogy biztosítsa a cseh-német viszály békés elintézését, majd rámutat azokra a tragikus következményekre, amelyek mindnyájunkra származhatnak az európai háborúból és

azt kéri a Ducetól, nyújtson segítséget a tárgyalás útján való megoldásra, anélkül, hogy erőszakhoz folyamodnának.

A Duce az üzenet átvétele után arra kérte az Egyesült Államok nagykövét, juttassa el Roosevelthez köszönetének kifejezését és közölje, milyen nagyra értékeli szép gesztusát.

Mussolini elindult München felé

Róma, szeptember 28. Mussolini-vel együtt Clano külügyminiszter is elindult Rómából a Duce különvonatán. Mussolini elutazásakor a pályaudvaron megjelent csaknem valamennyi miniszter, a párt és állam képviselői, azonkívül Mackensen római német nagykövét, a német nagykövetség tagjaival. A Duce szívélyesen üdvözölte Mackensen nagykövét és a vonat elindulásáig élénk beszélgetést folytatott vele.

Róma, szeptember 28. Mussolini délután 6 órakor elindult Münchenbe.

London, szeptember 28. Chamberlain miniszterelnök holnap reggel 8.30 órakor a hestoni repülőtérrel Münchenbe repül. Az utat kb. 3 óra alatt fogja megtenni. Kíséretét egy másik repülőgép szállítja.

Páris, szeptember 28. Daladier miniszterelnök csütörtökön reggel 8.30 órakor indul Münchenbe a lebourgeti repülőtérrel. Kíséretében lesz Clapier, a miniszterelnök kabinettirodájának főnöke, Legar és Rochat a külügyminisztérium elnöki osztályának aligazgatója.

A müncheni tárgyalás elvezet a magyar érdekek rendezéséhez

Budapest, szeptember 28. Magyar politikai körökben rendkívül nagy érdeklődéssel tekintenek a csütörtöki müncheni négyes tanácskozás elé és annak a reménynek adnak kifejezést, hogy ez a találkozás a kérdések megfelelő megoldásához fog elvezetni, még pedig olyan megoldáshoz, amelyet totális megoldásnak lehet majd nevezni

és amely el fog vezetni a magyar érdekek megfelelő rendezéséhez is.

Budapesten meglelégedéssel és örömmel látják, hogy a találkozást Hitler kancellár lehetővé tette, Mussolini miniszterelnök elősegítette és Chamberlain angol miniszter, aki szívós kitarással fáradozik a béke megoldásán, kezdeményezte. Ami Chamberlain beszédét illeti, a magyar körvélemény a rádó útján még szerda este szerzett tudomást az angol miniszterelnök nagyszabású alsóházi beszédéről. Magyar szempontból a beszéd legkiemelkedőbb pontjának azt tartják, hogy a csehszlovákiai magyar népcsoport ügye az angol kormány fel-fogásában és a ma kezdődő nemzetközi tárgyalásokon

ezáltal polgárjogot nyert.

Az angol kormány nyilvánvalóan tudomásul vette azokat a lépéseket, amelyeket a magyar kormány a csehszlovákiai magyar nemzetiség ügyében eddig tett és nemcsak hogy nem zárkózik el a magyar követelésekkel szemben, de megértését fejezte ki a követelések iránt.

Rendkívül éles ellenítet lehet megállapítani a Chamberlain-féle beszéd alapján, egyfelől az angol kormánynak a csehszlovákiai magyar nemzetiség igényei iránt táplált megértése, másfelől a prágai kormánynak ebben a kérdésben elfoglalt magatartása között. Az angol kormánynál pl. ez a megértés a közép-európai béke biztosítása érdekében kétségtelenül fennáll, a prágai kormány viszont nemcsak hogy elzárkózik a kérdés jogos megoldása elől, hanem oly merev magatartást tanúsít, amely még a további tárgyalásokat is lehetetlenné igyekszik tenni.

A prágai kormánynak ez a magatartása annál feltűnőbb, mert ezáltal kifejezésre jut, hogy vonakodik tárgyalásokba becsatlakozni olyan kérdések békés elintézésé érdekében,

amelynek aktualitását, a megoldás szükségességét német és lengyel vonatkozásban a maga már kifejezetten elismerte. Újabb adalék ez az ellenszenvtől és rosszakaratától fűtött magatartáshoz, amelyet Prága részéről 20 éven keresztül tapasztaltunk. Chamberlain beszédének a népszövetségi egységokmány 19-ik szakaszával kapcsolatosan tett fejtegetéssel magyar körökben annál nagyobb elégtételt keltenek, mert ezek a fejtegetések csaknem szóról-szóra ugyanazt a kritikát gyakorolják a Népszövetséggel szemben, amelyet magyar részről 20 esztendőn keresztül minden egyes alkalommal hangoztattak, valahányszor nemzetközi fórum előtt alkalmunk volt szavunkat hallatni. Magyar részről az idők során ismételtelen rámutattak a veszélyekre, amelyek fennforognak, ha nem eliminálják az európai béke útjában álló okokat.

Csak sajnálni lehet, hogy ennek a magyar részről annyiszor hangoztatott álláspontnak az igazságára csak most jönnek rá, olyan időpontban, amikor ezek a veszélyek már be is álltak.

Budapesten örömmel konstatálják Chamberlain beszéde alapján azt is, hogy Hitler kancellár — amint az különben legutóbbi beszédéből is kiténik — magáévá tette a magyar nemzetiségi igényeket is. Chamberlain mal beszédében külön hangsúlyozta, hogy Hitler a cseh határokért csak abban az esetben hajlandó garanciát vállalni, ha a többi, tehát a magyar igények is kielégítésre találhatnak.

Ez újabb bizonyítéka annak a megértésnek, amellyel a német vezér és kancellár a magyar érdekek iránt viselkedik

és amelyeket a magyarság nagy barátja, Mussolini olasz miniszterelnök is olyan nagy nyomattékkal képviselt minden beszédében és cselekedetében.

GAMELIN TABORNOK TANÁCSA

Páris, szeptember 28. A Liberté illetékes helyről származó értesülése szerint Gamelin tábornok szerdán reggel azt tanácsolta a prágai kormánynak, hogy a szudétánemet területeket október 1-ig ürítse ki.

A lap kérdi, vajon hajlandó-e a cseh kormány engedni a józan ész szavának?

Hajdúvármegye közgyűlése táviratban üdvözölte Mussolinit és Hitler kancellárt

Dr. Benkő Géza országgyűlési képviselő hatalmas beszédet mondott a magyar nemzet két nagy barátjáról -- Rásó István alispán előterjesztésére méltóságteljesen áldozott Szent István emlékének a megyegyűlés

Negyedmillió pengős költséggel bekötő utakat építenek Hajdúvármegyében

Hajdú vármegye törvényhatósági bizottsága szerdán délelőtt fél tíz órakor tartotta meg rendes őszi közgyűlését az influenzában megbetegedett Lossonczy István főispán távollétében Rásó István alispán elnöklésével. A szerdai megyegyűlés rendkívül lelkes hangulatban, a Szent István év megünneplésének és a történelmi európai események kirobbanása folytán előtérbe jutott magyar revíziós gondolat jegyében, méltóságteljes komolysággal folyt le. A közgyűlés lefolyása két részre oszlott, első felében az a reményteljes várakozás és szilárd elhatározás jutott hanghoz, illusztris szónokok beszédeiben, amely az egész magyar nemzetet eltölti a felvidéki magyarsággal való egyesülés megvalósulásáért. Maga Rásó István alispán külön alispáni jelentésben emlékezett meg az országalapító Szent István király dicsőségéről és a Szent Istváni gondolat nemzetet összefogó erejéről, dr. Benkő Géza országgyűlési képviselő pedig magával ragadó erejű gyönyörű beszédében hívta fel a figyelmet arra, hogy a magyar nemzet mai sorsdöntő óráiban két hatalmas barát, Mussolini és Hitler szállt sikra mellettünk a magyarság szent ügyének diadalra juttatásáért. Indítványára a megyegyűlés egyhangú lelkesedéssel hódoló táviratot küldött az olasz és a német nép vezérének.

A közgyűlés másik felében Hajdú vármegye pénzügyi, gazdasági és szociális problémái tárgyaltak fel egyrészt az alispáni jelentésben, másrészt a vármegye 1938/39. évi költségvetésében.

A megyei bizottsági tagok nagy számmal vonultak fel a közgyűlésre s ezúttal vették részt először Hajdú vármegye törvényhatósági bizottságának ülésén dr. Tasnádi Nagy András, a Nemzeti Egység szervezetének országos elnöke, akit a legutóbb örökös törvényhatósági bizottsági taggá választottak.

Dr. Benkő Géza beszéde a magyarság két nagy barátjáról Hitlerről és Mussoliniról

Hajdú vármegye közgyűlését fél-tíz órakor nyitotta meg Rásó István alispán. Kegyelettel emlékezett meg a törvényhatósági bizottság két halottjáról Brassay Károlyról és dr. Szabó Ferencről, akiknek emlékét jegyzőkönyvben örökítették meg. Bejelentette, hogy a két megüresedett bizottsági tagsági helyre Jóna Miklóst és vitéz Sipos Eleket hívta be a megyegyűlésre.

Ezután közölte az elnöklő alispán, hogy dr. Benkő Géza országgyűlési képviselőnek napirendelőtti felszólalásra adott engedélyt. Általános figyelem és érdeklődés közepette dr. Benkő Géza a következőket mondotta:

— Válságos külpolitikai viszonyok között, történelmi órákban sereglettünk össze őszi rendes közgyűlésünkre kezdte beszédét Benkő Géza.

— A magyar közvélemény és ennek tolmácsolásában főleg a Revíziós Liga közel két évtized óta hirdeti, a történelmi, néprajzi, gazdasági és kulturális érdekek megcáfolhatatlan sokaságával bizonyította be, hogy a Páris-környéki békek a nagyantant háborús célkitűzéseinek: a népek önrendelkezési jogának megszüntetésével alkottattak meg és nem alkalmasak Európában tartós és igazságos békét teremteni. Hirdette, hogy ezek között is a legigazságosabb a trianoni békeparancs,

amely félrevezetésen, csaláson és hazugságon épült fel és hogy a hazugságoknak anja, mint ezt a németek hatalmas Führere találatlan megállapította: Benes! Ő volt az, aki a héktárgyalásokon azzal létszerte meg a tudatlan és a győzelem mámorától elvakított békekedegátusokat, hogy a bekebelezendő 650.000 magyarral szemben 450.000 szlovák maradna Csonka Magyarország határain belül, melyből Debrecen környékén 80.000 szlovák lakik, kikről Csehszlovákia kész lemondani. Mérhetetlen szenvedés, tengernyi ma-

gyar könnyhullatás lett az eredménye ennek a trianoni csalásnak,

csak azért, hogy 7 millió esch elnyomhasson 8 millió más nemzetiséget és hogy megalapíthassák közép Európának ezt a gennyesedő féregnyulványát.

— Ha valamikor régi nemzeti öntudatunk és önértékelés megerősödése után elérkeztünk látjuk az időt arra, hogy a történelmi Magyarország sírásóinak nevét az utókor előtti okulás céljából köben megörökítsük — erről a szégyenszoporról a Bathu-kán, II. Szolimán, Bástha, Karaffa, Haynau és sok más erre érdemet szerzett ellenségeink neve után nem hiányozhatik a Benes neve sem, aki nyilván szovjet bízatlanságra az igazságos béke helyett egész Európát lángba akarja borítani.

Ezután a magyarság heroikus küzdelméről beszélt a szónok, majd rámutatott arra, hogy Mussolini volt az első, aki a magyar-problémát a gyűlölet és irigység fekete kormányát megfeszítve, a maga kristály tisztaságában tárta fel a világ közvéleménye előtt, hirdetvén, hogy addig nem lesz nyugalom és béke, amíg a népek önrendelkezési jogának érvényesítésével a trianoni jogtalanságot jóvá nem tessék.

— És most, — folytatta Benkő Géza — amikor az idők teljessége a szudétánemet problémát felvetette — ismét Mussolini volt az első, aki a maga hatalmas szavának erejével úgy a triestit, mint a pádovali és veronai népgyűléseken valamennyi eschországi nemzetesort és kiemelten a Magyarság és Lengyelég számára is önrendelkezési jogot és népszavazást követelt. Mi, az idegenek részéről sokkal több támadásban és ellenségeskedésben részesültünk, mint támogatásban. Kétszeresen jölesik tehát ezekben a válságos időkben az a baráti hang és az a felbecsülhetetlen értékű támogatás, amelyben a Duce minket részesített és amelynek köszönhetjük azt, hogy karöltve a német-barátsággal — ma már a magyar problémának a

megoldása eschországi viszonylatban nem odázható el sokáig.

— A magyarság igazságának jelentőségét megértette — folytatta dr. Benkő Géza — a németek hatalmas vezére is, aki határozottan kijelentette, hogy nem hajlandó garantálni addig Csehország határait, amíg Magyarországnak igazságot nem szolgáltatnak.

Szent István emlékének megörökítése

Ezután vitéz dr. Nábráczky Béla vármegyei főjegyző terjesztette be Rásó István alispán jelentését Szent István emlékének megörökítéséről.

— Történelmi időkét élünk — mondja az alispáni előterjesztés —, a hétköznapok rohanó eseményei mellett megfeszített idegrendszerünk minden szálával reményteljes dobogó szívvel figyeljük és várjuk a jövőt, amely immár nemzetünk történelmének kapuja előtt áll. Talán a holnap, vagy a ma, vagy talán már a mána legközelebbi árja, olyan politikai helyzet elé állítja nemzetünket, amely az 1918. évben eltemetett magyar igazság kivívásáért bekövetkező elsánts és bátor sikraszállás, a legbarátabb módon elrabolt magyar szabadság ősi visszaszerzését teszi legfőbb honfiai kötelességgé mindnyájunk számára.

— A sorsdöntő napokban megállya pillanatnyilag az események forgatagában, kilencszáz esztendő távlatából a magyar államesszme apostoli megteremtőjének államférfiúi nagyságára, uralkodói kiválóságára és hadvezérei lánglelkűségére kívánom visszairányítani a tekintetes törvényhatósági bizottság figyelmét. A szentistváni gondolat egész nemzetet átfogó ereje a legvésebb és legsívárabb időkben is egyé forrasztotta a nemzetet. A kilencszáz éves multból erőt merítve állunk a jövő elé. Szent István dicső szelleme tartson össze

Hajdúvármegye költségvetésének tárgyalása

A közgyűlés helyesléssel vette tudomásul ezt a nagyszabású útépitési programot, majd dr. Uzonvi Barna főjegyző, a vármegye 1939. évi költségvetését ismertette. A vármegye háztartási költségvetése 237.037 pengő szükséglet, 29.890 pengő fedezetet és 207.142 pengő hiányt tüntet fel. A nyugdíj költségvetés szükséglete 329.671 pengő,

fedezete 22 ezer pengő, hiánya 307.671 pengő.

A háztartási költségvetési hiány fedezetére 11,7 százalékos pótdadót vetnek ki úgy a városokra, mint a községekre,

a nyugdíj költségvetésnél pedig a pótdadó községeknél 28,4 százalék, a városoknál pedig 4 százalék tesz.

Negyedmillió pengős útépitési program

A tárgysorozat vitája következett ezután és az alispáni jelentés ismertetése után vitéz Nábráczky Béla főjegyző arról a nagyszabású útépitési programról számolt be, amelyet a kormány támogatásával, a milliárdos beruházási programból Hajdúvármegyének juttatandó államsegély felhasználásával hajtának végre. Ebben a tárgyban a kereskedelmi miniszter rendeletet küldött le Hajdúvármegyéhez, — amelyben közli, hogy a Kaba, De-

recske közötti bekötő út öt kilométeres szakaszának építésére 35 ezer pengő, a Püspökladány—ürmösháti 3 kilométeres szakasz építésére 18 ezer pengő, a Hajdúhadház—Dorog közötti négy kilométeres szakaszhoz 23 ezer pengő, a Hajdúbószormény—szoboszlói 1623 méteres szakaszhoz 9 ezer pengő, összesen 80 ezer pengő állami hozzájárulást engedélyezett. Egy másik rendeletével a Kaba—derecskei bekötő út, tovább-

NAGY ISTVÁN

puskaműves, Vár-utca 9. Mindenemű vadász fegyverek, löszerek, felszerelések állandóan raktáron tartatnak. Kilőtt töltényhüvelyek újratöltése és kaliberezése. Fegyver javítások jótállás mellett eszközöltetnek.

M. Kir. Lőszer áruda

— A magyar háláérzetnek, a tisztelőnek és nagyrabecsülés érzéseinek kívánok tehát kifejezést adni akkor, amidőn indítványozom, hogy Hajdú vármegye közönsége is csatlakozván több törvényhatóság elhatározásához, üdvözlő táviratot intézzen nagy olasz barátunkhoz.

Hajdú vármegye közgyűlése frenetikus lelkes eljenzése mellett egyhangú helyesléssel fogadta el dr. Benkő Géza indítványát és úgy Hitler vezér és kancellárhoz, mint Mussolini olasz miniszterelnökhöz üdvözlő táviratot küldött, amelyben Hajdú vármegye törvényhatósági bizottsága kifejezésre juttatta háláját a két nagy államférfi értékes támogatásáért.

bá a 3748 méter szakaszának kiépítéséhez 22 ezer pengőt, a Hajdúdorog—Tokaj közötti bekötő út 3 kilométeres szakaszára 18 ezer pengő államsegélyt engedélyezett. Közölte továbbá a miniszter, hogy az 1939—40. évi költségvetési évre, de még előreláthatólag 1939 év folyamán történő építésre további 87.500 pengő támogatást fog utalványozni. A vármegye által fedezendő utépítési költségekkel együtt ez az utépítési program 236 ezer pengős összeg keretében fog megvalósulni.

1939-ben már megépítésre kerül a Hajdúnánás—Tiszacsegei bekötő út két kilométeres szakasza s ezen felül kiépítik még a Hajdúszoboszlói összekötő utat 650 méter hosszúságban 21 ezer pengő költséggel a törvényhatósági utadó alap terhére.

Az állami támogatás fejében 472500 pengő értékű bekötő utat kellene a vármegyének 1939 évben elvégezni, fedezet hiányában azonban csak a most részletezett utakat fogják 248 ezer pengő értékben megépíteni.

A törvényhatósági bizottság a vármegye költségvetését tudomásul vette, majd elfogadta Zala-várme-

gye átiratára azt a javaslatot, hogy felirattal fordul Hajdúvármegye a kormányhoz és abban

kéri a valutacsempészés hazaárulás büntetvévé minősítését.

A javaslat úgy szól, hogy a büntető törvénykönyv vonatkozó szakaszait úgy módosítsa a kormány, hogy a pengő és a nemes valuta, valamint nemes pénz engedély nélküli külföldre kicsempészése hazaárulás büntetést képez, éppen úgy hazaárulás büntetést követi el az, aki engedély nélkül külföldre vitt pengő és valuta, valamint nemes fém értéket záros határidőn belül a magyar állam rendelkezésére nem bocsátja a belföldön pengőben történő kárpótlás mellett.

Hozzájárult a közgyűlés az alisan előterjesztésére ahhoz, hogy Hajdúszoboszlóban létesítendő tüdőbeteg gondozó és otthon felállításához az állam 20 ezer pengős segélyt adjon, amit a vármegye tízezer pengővel pótol meg. Ugyanilyen alapon Hajdúszoboszlón is létesítendő tüdőbeteg gondozót és otthon. A vármegye közgyűlése délután fél 12 órakor ért véget.

Interpelláció a légvédelem érdekében a szeptemberi városi közgyűlésen

Dr. Budaházy-Bruckner Ernő főorvos, városi törvényhatósági bizottsági tag a szeptember 29-én tartandó városi közgyűlés alkalmából a következő interpellációt intézi dr. Kölcsey Sándor polgármesterhez:

— Az 1938 szeptember hó 28-án megjelent légvédelmi és tűzvédelmi hatósági rendelet kötelességévé teszi a háztulajdonosoknak — kézi és tűzoltóeszközök, továbbá vízes-hordók, vedrek, lapátok, csákányok vagy baltáknak, október 10-ig, a padlástéren való elhelyezését.

— Miután ezen eszközök a Debrecenben szükséges öt-hatezer példányban nyilvánvalóan nem áll-

nak jelenleg a kereskedők raktári készletében s így az érdekelt felek által be sem szereshetők: tisztelettel kértem a méltóságos Polgármester urat, hogy hajlandó-e intézkedni afelől, hogy ezen tűzvédelmi eszközök sürgősen beszereztesse nek az eziránt jelentkező háztulajdonosok részére?

— Tekintve, hogy a tűzvédelmi eszközöknek a padlástéren való elhelyezése nem magán-, hanem közérdekből van elrendelve, kétségtelenül hatósági feladatot képez ezen eszközök beszerzésének lehetővé tétele a kitűzött határidőn belül, a legjutányosabb árakon.

— Egy örült mellett?
Rosalie szó nélkül felállt és könnyben úszó szemekkel kiment a szobából.
Szegény kis leány! Nagyon szeretheti az az embert.

Egyedül maradtunk ketten.
Jeanette ijedten a szemembe nézett.
— Mi az? Mi történt? Valami rosszat tettem?

— Nem. Szereti Kaplant. Most sírni fog sokat sírni, talán reggelig folyton. Nem baj, hiszen előbb-utóbb úgy is el kell válnia tőle.
— Mit akar tenni?

— Nem tűrhetem, hogy ez az ember szabadon garázdálkodjék és azt tegye, amit akar. Visszaviszem őt is meg Yvette-et is Párizsba. Ezt a házat meg leplezzük. Utóvégre Törökországban is csak van rendőrség.

— Szegény kis leány. Nagyon fog neki fájni.

— Még nem láttam olyan nagy sebet, még ha szívem van is, hogy előbb-utóbb meg gyógyult volna.

Jeanette elgondolkozott.

— Úgy szeretnék már Párizsban lenni.

— Ha Isten segít, egy hét múlva a Champs Elisées-n sétálhat.

Megszorította a kezemet.

— Örökre hálás leszek ezért magának.
En akkor ráhajoltam a kezére és megcsókoltam az ujjai hegyét.

XVII. MENEKÜLŐK.

Másnap Rosalie nem várt a kis tő partján. Úgy látszik, nagyon megharagudott ránk. Így aztán egyedül kellett keresztüljönnöm a kerten. Megvallom, féltem, hátha ma más ör lesz. De nem, szerencsém volt. Ugyanaz a szakállas arc vigyorgott rám a szurony mögöl.

Délután megint küldtem Párizsban egy csomó anyagot. A lapnál meg lehetnek velem elégedve, olyan szorgalmasan dolgozom. Kiváncsi vagyok, hogyan fogadta dicső szülővárosom szenzációs, eredeti riportjaimat.

Újraszáz piaszter csörrent az ör markába. (Tegnap Pierre sürgönyözött Istanbulba és mára már itt is volt a pénz.) Egyszóval volt miből fizetni.

Az ör leült az ajtó elé, a küszöbre és én bekopogtam.

Jeanette a szoba közepén állott. Ugyanabban a zöldszínű selyemingben volt, amiben tegnap.

— Lám, hős lovagom ismét felkeresett. Hol hagyta a kedves barátnőjét?

A „barátnő” szóra lángragyúlt az arcóm.

— Téved. Nem a barátnóm.

— De hiszen tegezték egymást.

— Hogyan? Maga párizsi, ráadásul éppen a kulisszák világából való és nem ismeri ezt az évszázados szokást?

— Milyen szokást?

— Hogy a színésznők és az újságírók tegezik egymást.

— Bocsánat, ezt nem tudtam.
— Lehetet len, hiszen színpadon játszott maga is...

— Igen, de csak egy hónapja.
— Egy hónapja? És azelőtt mit csinált? En úgy gondoltam...

— Hagyjuk ezt. Jó?
— Kérem.

Leültem egy székre. Jeanette megint a pamlag sarkára telepedett. Hátradült és behunyta a szemét.

— Érdekes — gondoltam. — Eddig eszembe sem jutott, hogy tegezzem, holott tulajdonképpen ő is párizsi színésznő. Nem tudom, miért...

— Jeanette halkán megszólalt. Hangja, mint az orgona illata. Lágy és álmosító. Boldog remegéssel hallgattam.

— Beszéljen nekem Párizsról, Martin. Behunyom a szememet és akkor azt hiszem, ott vagyok.

Halkan kezdtem.
— A Szajna olyan, mint egy nagy, lusta macska. A szeme mély és piszkosszínű. Sokat alszik, aztán mikor felébred, végigremeg nagy, lapos teste, szinte belerázkodik a két part és amint lassan kúszni kezd lefelé, még a hatalmas város is visszafojtja a lélegzetét. Néma csendbe dermed a környék.

— Még! Még!

— A Dome kávéház teraszán tarka csapat üldögél. Idegen szótól hangos minden és a zölddel befuttatott kis kökerítésnek támaszkodva maszatos arcú gyerekek figyelik az óshajú urakat, akik egyhangú nyugalommal kavargatják feketéjüket vagy a tejszinhabot szüröcsölik le a sötétbarna, párolgó italról.

(Folytatjuk.)

Őszi és téli angol és belföldi gyapjuszövet különlegességek nagy választékban

FELDHEIM IMRE „Posztóház”
Svetits palota.

Hétezernyolcszáz felszólalásból négyezernyolcszázhatvanat igazolt Debrecen város központi választmánya

34 ezer szavazó polgár van Debrecenben

Debrecen város központi választmánya szerdán délután fél 1 órakor dr. Kölcsey Sándor polgármester elnöklésével plenáris ülést tartott. Tudvalevő ugyanis, hogy a hétfői központi választmányi ülés határozata alapján a felszólalásoknak azon kategóriáját, amelyben a 2939, polgármester által elutasításra javasolt felszólalás volt, három osztályra tagozódva, vette vizsgálat alá a központi választmány.

A három csoport kedden és szerdán délelőtt egyenként végzett a munkájával

és az összefoglaló jelentést ismét dr. Rózsa Tibor központi választmányi jegyző terjesztette a plenáris ülés elé.

Dr. Kölcsey Sándor polgármester megnyitó szavai után dr. Rózsa Tibor ismertette a három osztály javaslatát. Az első osztályban tíz olyan felszólalást talált a központi választmány, akiknél igazolva látta a választójogosultság fennforgását. A második osztályba 38, a harmadik osztályba pedig 7, összesen tehát ötvenöt olyan felszólalás akadt a 2939 elutasításra javasolt közül, amelyeket elfogadhatónak talált a központi választmány s ezeket fel is vették a névjegyzékbe.

míg 2284 felszólalást véglegesen elutasított.

Ez a szám még változhat, ha a bűnügyi nyilvántartó adataival összehasonlítják a felvett adatokat, hogy valamely bűncselekmény miatt kizárási ok nem forog-e fenn.

A központi választmány egyhangulag hozzászólás nélkül hozta meg ezt a határozatot és az elnöklő dr. Kölcsey Sándor polgármester közölte, hogy a központi választmány a felszólalások felülvizsgálásának munkája ezzel véget ért és az ülést berekesztette.

A központi választmány tehát a beérkezett 7800 felszólalás közül az előző ülésen elfogadott 4805 felszólalással együtt, 4860 felszólalást vett igazoltnak.

Így a képviselőválasztásra jogosultak száma Debrecenben összesen harmincegyezer főre tehető.

— Az ülés életmód következtében jelentkező bajoknál, különösen renyhe bélműködésnél, aranyeres bántalmaknál és emésztési zavaroknál, reggelenként éhgyomorra egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvízzel igen jó eredményeket lehet elérni. Kérdezze meg orvosát.

Debrecen város 80.000 pengő költséggel megépíti az első tanyai közigazgatási központot

Nagyszabású útépitési, járdaépítési és beruházási tervek a városi kisgyűlés előtt -- Új tisztviselői állásokat szerveznek és véglegesítik az ideiglenes alkalmazottakat a státuszrendezés során

Debrecen város törvényhatósági bizottságának kisgyűlése szerdán délután 4 órakor a gyengélkedő Lossonczy István főispán távollétében dr. Kölcsey Sándor polgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen a ma délutáni közgyűlés tárgysorozatot vitattak meg. A kisgyűlés megnyitása után dr. Kölcsey Sándor polgármester kegyeletes szavakkal emlékezett meg a szerdán reggel váratlanul tragikusan elhunyt dr. Nagy István tb. városi főügyesről.

A kisgyűlés és a törvényhatósági bizottság tagjáról.

— Szomorú kötelességemnek kell eleget tennem — mondotta, — amikor bejelentem, hogy kisgyűlésünk lelkes tagja, dr. Nagy István ügyvéd ma reggel váratlanul elhunyt. Egyik legszorgalmasabb, leglelkesebb tagja volt a kisgyűlésünknek és a város közéletének. Úgy gondolom, mindnyájunk őszinte, mély érzéssel és részvétet tolmácsolom akkor, amikor azt javasolom, hogy érdemeiről emlékezzünk meg és örökössük meg jegyzőkönyvünkben.

A polgármester szavait a kisgyűlés tagjai állva hallgatták végig és úgy érezték dr. Nagy István emlékének.

JÓVÁHAGYTA A BELÜGYMINISZTER A SESTAKERT RENDEZÉS KÖLTSÉGEINEK KIVETÉSÉT

Zöld József helyettes polgármester tett jelentést ezután arról, hogy a város 1938. évi költségvetését a belügyminiszter bizonyos módosításokkal jóváhagyta úgy azonban, hogy a költségvetés végeredményében nem változott.

Dr. Való Antal tb. tanácsnok a sesti sétakert rendezésével kapcsolatos költségek megállapítás ügyében hozott közgyűlési határozat miniszteri jóváhagyását terjesztette elő. A jóváhagyó leíratban kifejezésre juttatta a belügyminiszter azt, hogy mivel a Simonyi-út

páratlan oldalát kivették a költségekben való osztozásból.

méltányosnak tartaná, ha a kertrendezés költségeinek ezt az arányos részét a város házipénztára vállalná magára.

A Simonyi-út páratlan oldalán levő telkekre eső költség 63.000 pengőt tesz ki s a polgármester javasolja a kisgyűlésnek, hogy ezt a költséget a város vállalja magára.

Ezzel a miniszteri jóváhagyással eldőlt a dr. Nagy János és társai

által beadott fellebbezés ügye is. Így, miután a Sestakert rendezésének az ügye jóváhagyást nyert, lezáródott a költségek elosztásának kérdése is.

Az összes kertrendezési költség 391.500 pengőt tesz ki s miután a Sesta- és Sétakerti telkek területe 245.055 négyszögről, egy négyszögöire 1.60 pengő költség viselésé esik.

A kisgyűlés a bejelentést tudomásul vette.

Milyen utak épülnek Debrecen határában a milliárdos beruházási program támogatásával

Dr. Vida Szücs Imre műszaki tanácsos ismertette a kereskedelmi miniszter leíratát az 1938—39 évi bekötő útépitési munkálatok állami hozzájárulásairól. Ezek az állami hozzájárulások már a milliárdos beruházási program nyomán kerülnek folyósításra. Debrecen város területén az állam a következő két bekötő út építéséhez járul hozzá.

A Hajdúböszörmény Szoboszló közti út Debrecen területén átmenő szakaszán 25.000 pengővel, a Balmazújváros Nádudvar közti útszakaszon pedig szintén 25.000 pengővel úgy, hogy a következő esztendőben 50.000 pengő államsegélyt nyújt a kormány útépitésekre

és ezeken kívül kilátásba helyezte a belügyminiszter, hogy az 1939—40 évi költségvetés keretében még 30.000 pengő segélyt ad, amit szintén 1939-ben lehet felhasználni. A városnak az állami támogatás fejében kétszer annyit kell útépitésre fordítania, összesen 160.000 pengőt, vagyis az útépitésekre rendelkezésre álló összeg a jövő évben 240.000 pengő lesz.

Az első útépitésekhez 30.000 pengőt már ki is utalt a kereskedelmi miniszter,

ebből azonban a város csak 25.000 pengőt használt fel az idén a nádudvari út építéséhez, azután pedig a legsürgősebb útszakaszt a tiszfűredi út befejezését veszik munkába.

Nyolcvanezer pengő költséggel megépítik az első debreceni tanyaközpontot

Nagy érdeklődéssel kísérte a kisgyűlést azt a polgármesteri előterjesztést, amely arról szól, hogy a külsőségi közigazgatási központok fokozatos kiépítése érdekében megépítik az első debreceni tanyaközpontot és pedig a Nádudvar—Balmazújváros közötti határrezsen, az Elepen.

Erre az építésre 80.000 pengős költséget vesz fel a város, amelynek amortizációja évi 8.000 pengőt tesz ki.

A kisgyűlés megadta a felhatalmazást a költségen felvételére és rövidesen elkészül a műszaki ügyosztály a munka vállalatba adásának előkészítésével is.

Új tisztviselői állásokat szerveznek

Dr. Csóka László tb. h. polgármester előadásában tárgyalta a kisgyűlés az állástalan diplomás ifjúság sorából a város alkalmazásában álló ÁDOB-osok foglalkoztatásának meghosszabbítását.

40 ÁDOB-os működik a városnál havi 70—80 pengő díjazással

s most a javaslat egy évvel meghosszabbította alkalmaztatásukat és arról is gondoskodik, hogy havi 10 pengővel felemelik illetményeiket.

Meghosszabbítja a város az 55 kiegészítő munkaerő alkalmaztatását is egy esztendővel,

illetőleg, miután a kiegészítő munkaerők a státuszrendezés során állandósított napi díjas állásokba kerülnek, a státuszrendezés jóváhagyásának leérkezéséig. Ugyancsak meghosszabbították a kiegészítő helypénzsedők és fogyasztási adóellenőrző közegek alkalmaztatását szintén a normálstátus jóváhagyásáig, mert akkor ezek az állások rendszeresített altisztai állásokká lesznek majd átminősítve.

Javaslatot tett még a polgármester a Déri-múzeumnál két új mű-

zeumi gyakornoki állás megszervezésére,

fejenként 2—2.000 pengő évi dotációt vettek számításba és így erre a célra 4.000 pengőt irányoztak elő. Szükség van a városi hivatali tisztviselők létszámának kiegészítésére azért, mert az utóbbi években

Moszkva utasította a prágai szovjetkövetet a legszélsőbb terror megindítására

Varsó, szeptember 28. Mint a Danziger Vorposten rendszerint jól értesült varsói levelezője írja, a prágai szovjetkövet olyan utasítást kapott Moszkvából, hogy a csehországi komintern vezetőinek adja ki a parancsot a legszélsőségesebb kommunista terror megindítására.

Egész csehország területén robotlásokkal és bombamerényletekkel, forradalmi mozgalmak szításával igyekezniük kell a hatalmat

tetemesen megnövekedett a munka, laboratórium létesítése, s a Déri György-féle néprajzi gyűjtemény bekapcsolódása nyomán is.

A tisztviselői problémákhoz tartozik az is, hogy

a városi idegenforgalmi hivatal vezetőjének állását rendszeresíteni kívánja a város.

Ugyanazt a javadalmazást fogja kapni a városi idegenforgalmi hivatal vezetője lényegében, mint most, azonban állását a státusba szervezik be a IX. fizetési osztályba. Még egy állást szerveznek a városi nőipariskolánál, a nőiszabó iparos tanszakra. Végül a Kegyes Ferenc és Forray István munkálatáiban részesítéséről szóló javaslatot tárgyalják le s a kisgyűlés javasolja a közgyűlésnek az előterjesztések elfogadását.

Járdák és kocsutak burkolása

Vida Szücs Imre műszaki tanácsos ismertette a jövő évben készpénzalapon végrehajtandó útburkolási munkálatok programját. Eszerint a Pozsonyi-úton 4900 pengős költséggel bitumenjárdát létesítenek az új csapatház előtt. A Nagytemplom és a Csapó-utca sarka között a betonjárdát aszfaltjárdára cserélik át 7.400 pengős költséggel, viszont 2.500 pengős költséggel és a Piac-utca tülósarkáig a Kossuth-szobor előtt átmenő aszfaltjárdát építenek. Aszfaltjárdát építenek a Csapó-utcán a gyümölcs-piac oldalán, illetőleg a meglévő járdát megfelelően kiszélesítik. Tégla járdát kap azután a Botond-utca, a Székelyhadosztály-utca, a Patay-utca, a Bruckner-utca, a Dugonics-utca és az Andrássy-út a 37. sz. háztól. Hitelezési alapon további útburkolási munkálatokat végeznek a jövő évben 65.000 pengős keretben, éspedig a Kassai-úttól a Zákány-utcán át a Nagyerdő felé a Martinovics-utcáig, amely igen forgalmas útvonal. Aszfaltburkolatot kap az OTI-bérház előtt az Erzsébet-utca, továbbá a Dobozi-utca, a Temető-utca, a Rakovszky-utca, Irinyi-utca, amely a csendőrlaktanya mögött vonul el. Útburkolást végeznek a Szoboszlói-úton is.

A kisgyűlés ezután tárgyalta Galamb Ferenc ipartestületi elnök és társainak önálló indítványát, amelyben azt kérték, hogy

az ipartestület részére nyújtson a város évi segélyt.

A kisgyűlés javaslata úgy szült, hogy a közgyűlés ne vegye érdemi tárgyalás alá ezt az indítványt, mert Debrecen városa egyrészt az ipartestületi helyiségek kedvezményes bérbeadásával, másrészt telekadományozással és tatarozási támogatással mindenképpen segítségére siet az ipartestületnek. Végül a kisgyűlési tárgyakat vitatta meg a kisgyűlés és az ülés 6 órakor ért véget.

HOTEL RIO

BUDAPEST

a város szívében

RAGYOGÓ

TISZTA

hideg-meleg folyóvíz

ERŐSEN

MÉRSEKELT

ÁRAK

VII., Kürt-utca 6.

PATRIA kávéház mögött.

Dr. Nagy István

Mély megdöbbenést keltett szerdán délelőtt a városban az a futótűzként elterjedő hír, hogy Nagy István dr. ügyvéd, tb. városi főügyész, a keresztény magyar nemzeti gondolat nagy vezérharcosa váratlanul meghalt. Első pillanatban senki sem akarta elhinni, voltak, akik még előző este beszélgettek vele és emlékeztek, hogy milyen szokatlanul kedélyes és vidám volt. Ki merne volna gondolni, hogy melegen dobogó szíve, mely anynyit, de annyit dolgozott másokért, önzetlenül, jutalmat nem várva érte, másnap reggelre utolsót dobban, áldó keze örökre megpihen.

Este még derűsen, mosolyogva beszélgetett a családjával, el-eltré-fált a fiaival, akiket olyan nagyon szeretett, hogy talán nincs is apa a földön, aki annyira tudott volna rajongani a gyermekeiért. Hajnali 3 órakor felébredt és erős rosszullétről panaszkodott. Fejfájás kínoztá és éles szúrás érzett a szíve körül. Senki sem gondolt komoly bajra, múltó rosszullét lesz, — gondolta mindenki.

Reggel hat órakor aztán rosszabbodott az állapota, de eszméletét nem veszítette el. Azonnal orvost hívtak, de már késő volt, semmi sem segített. Reggel 7 órakor, csendesen, nyugodtan visszaadta jószágos lelkét a Teremtőjének. Orvosai szerint szívbénulás ölte meg.

Dr. Nagy István elhunytával a keresztény magyar nemzeti gondolat nagy harcosát veszítette el. Egész életét hazájának szentelte, hogy mennyit dolgozott rajongásig szeretett szülőföldjéért, Erdélyért, azt csak az tudja, aki közéről ismerte őt. Fanatikus és bátor katoná volt, szókimondó, soha sem engedett az elveiből. Ezért szerették őt annyira barátai, munkatársai. Sokat szenvedett és küzdött, mert, mint minden nagy embernek, neki is voltak ellenségei.

Nagy István dr. 1881 május 8-án született Káposztásszentmiklóson, Erdélyben, Maros-Torda megyében. Középiskoláit a marosvásárhelyi református gimnáziumban végezte nagyszerű eredménnyel. Érettségi után azonnal Debrecenbe jött és a debreceni egyetem jogi fakultására iratkozott be. Vizsgáit és szigorlatjait kitüntetéssel tette le és tanárai már akkor felismerték nagy ügyvédi képességeit. Megszerezte a diplomát és ezután ügyvédi irodát nyitott Debrecenben. Irodájának látogatottsága évről-évre nőtt és egykettőre tekintélyes, jónévé ügyvéd lett belőle Debrecenben.

A háború kitörésekor azonnal bevonult, mint főhadnagy és a debreceni 3-as honvédekkel előbb a szerb, aztán az olasz harctérre került. Hősiesen harcolt, több kitüntetést szerzett. 1915 július 18-án olasz fogságba esett és társaival Sziciliába, Palermoba szállították. Több, mint három évig sínylődött itt, míg 1918 októberében a fogolycserével hazakerült, de beteg. Egykettőre felgyógyult azonban és a kommunizmus leverése után ismét irodája élére állt.

Attól kezdve aztán még többet dolgozott szeretett városáért, sikerült is a közmegebecsülést rövid idő alatt kivívnia. A Városi Takarékos és Hitelintézet később megválasztotta igazgatósági tagjai közé, sokat dolgozott a város Világítási Vállalatáért is, mint üzembizottsági tag. A Ker. Nemzeti Liga egyik vezető tagja, a Frontharcos Szövetség debreceni csoportjának agilis

alelnöke volt. Öt évvel ezelőtt a város törvényhatósági bizottságának tagja lett és hosszú esztendőig dolgozott a városnál, mint tb. főügyész.

A Székely Társaság egyik legmunkásabb tagját veszítette el benne. A háború után még többet dolgozott és fáradt szülőföldjéért, Erdélyért. Ő akart lenni az első, aki Erdély földjére lép. Hányszor mondta a fiainak:

— Megyünk és visszafoglaljuk Erdélyt! Ugye, fiúk?

káposztásszentmiklósi
DR. NAGY ISTVÁN

A jó Isten kifürkészhetetlen akaratából pedig még felvidéki területeink visszacsatolását sem érthette meg. Azt a percet, mikor majd magyar ajkáról esendül fel a magyar Himnusz a magyar Kassán.

A debreceni társadalom nagy halottjának földi maradványait szeptember hó 30-án, pénteken délután fél 4 órakor fogják a református egyház szertartása szerint tartandó gyászszertartás után örök nyugalomra helyezni. Mint értesültünk, a temetésen megjelennek a város előkelőségei, az egyesületek küldötségei, és a frontharcos díszszakasz. A sírnál a Világítási Vállalat énekkara fog gyászénekeket énekelni.

A mélyen sújtott család a megrendítő halálesetről az alábbi gyászjelentést adta ki:

„Mély fájdalomtól megtört szívvel, de Isten szent akaratában megnyugodva tudatjuk, hogy a drága jó férj, a gyermekeit rajongással szerető édesapa, testvér és rokon káposztásszentmiklósi Nagy István dr. ügyvéd, tb. városi főügyész, törvényhatósági bizottsági tag, a Városi Takarékos és Hitelintézet igazgatója, Debrecen sz. kir. város Világítási és Vízmű Vállalata üzembizottsági tagja, a Frontharcos Szövetség debreceni csoportjának alelnöke stb. folyó hó 28-án, szerdán reggel 7 órakor, áldásos és munkás életének 58. boldog házasságának 20. évében váratlanul visszaadta jószágos lelkét Teremtőjének. Felejt-hetetlen drága halottunk földi maradványait folyó hó 30-án, pénteken délután fél 4 órakor fogjuk a Köztemető díszravatalozójából a ref. egyház szertartása szerint tartandó gyászszertartás után örök nyugalomra helyezni. Emberszeretet és kifarító szorgalom vezették életpályáján, áldozatkész hűség, önfeláldozó szeretet teszik emléket felejt-hetetlenné. Nyugodjék békében, Debrecen, 1938. szeptember hó 28. Lakás: Poroszlai-út 14. sz. Drága jó uram, szeretett édesapánk, István véled! k. dr. Nagy Istvánné szül.

Than Margit özvegye, Istrán, Árpád, Béla gyermekei. Magyar Árpádné szül. zilahi Sebess Katinka családjával testvére. Özv. Than Gyuláné anyósa. Mester János családjával, vitéz Szegedi Gyula csa-

ládjával, Karászy Pál családjával, Than Gyula családjával, Than Gizella sógorai, sógornői. A temetés Gebauer temetkezési vállalat rendezi.

LÁTOGATÁS A MAGYAR-CSEN HATÁRON

Alsókeked, 1938 szeptember hó.

A nap ragyogva bujt elő a kékedű hegyek csúcsa mögül, látszott, hogy ma szépnek ígérkezik az idő. Ezt a kis fürdőhelyet azt hiszem azért nevezték el Kékednek, mert itt kék a hegy, kék a felhő, még a napfényben szikrázó levegőnek is gyönyörű szép azúr-kék színe van. Csodaszép vidék, remek a fekvése. Jól imádkoztak mára a kirándulók, lehet portyázó útra indulni a hegyek közé. Még a mindig fekete Szurokhegy is mintha ma vidámabb külsőt öltött volna, csúnya időben úgy néz ki, mintha tintával lenne nyakonöntve.

A parkon keresztül lesétáltam a fürdőtelepre. A faluban lakom, szemben a Mezezer Lilla kastélyával. Éjtélutáni zongoraszó ringat álomba, amely úgy áthallik a kastélyból, mintha a másik szobában játszana valaki. A Mezezer Lilla fia zongorázott, dicséretére legyen mondva, kitűnően, egészen jó érzéssel szenderültem álomba.

A fürdőtelepen a társaság már túl volt a reggelin és épen azon tanakodtak, melyik irányba fordítsák a mai napra az apostolok szekerének a rúdját. Ugyanis egy budapesti titkár vezetésével jó idő esetén mindennap kirándulás van és a negyven tagú társaság három méter hosszú hegymászó botokkal felfegyverkezve már készenlétben várakozott.

Megállapodtunk, hogy a határra megyünk. Mindegyik határhoz három kilométer az egész távolság. Ezt még leírni is rosszul sikerült, hát még ott állni a határkőnél és nézni a gyönyörű vidéket, az elrabolt napsütötte hegyoldalt, a szép mezőket és tudni, hogy egyet sem lehet tovább lépni. Ma is emlékszem rá, hogy ez olyan kínzó érzés, mintha az ember szíve helyére egy nagy kődarabot helyeznének el és az percéről-perere súlyosabbá válna. A végén el kell fordulni, mert nem lehet tovább bírni a feszültséget.

A magyar határőrök már messziről barátságosan integettek felénk, többen jártak már itt közülünk, ismerték a társaságot. Megmutogatták alaposan, hogy a messze belátható terület ma meddig a miénk. Allig hisz az ember a saját szemének, mikor az ismerős gyönyörű tájakról azt a magyarázatot hallja, hogy az nem a miénk, hanem a gyáva cseheké és oda tovább nem szabad egyet sem lépni. Ott-hon talán nem érzi ezt az ember annyira, de mikor itt áll közvetlen a csaláson alapult határszelen, akkor annyira belemarkol valami a lelkébe, hogy azt hiszi, rögtön szét kell robbannia.

Az apró kis határjelző kövek mindegyikét kiféhezték a vetés közül. A magyar területen egy hatalmas kihajló áll, erre rátelepedtünk. A férfiak kihordták a bódéból a súlyos határbilléseket. Az acélpereceket rácsatolták a nők esuklójára és így megvasalva, mint a rabság szomorú jelképei álltunk sorfalat a Hernád hídján. A határőrök figyelmeztettek, hogy ne menjünk túl a hid közepéig, mert a folyó másik partján már a cseh határőrök állnak őrt. Láttuk is őket, öt méter távolságból háméskodtak ránk, mint az új kapura. Undorral hátat fordítottunk nekik.

Lovag Weinzerl titkár, akinek a figyelme mindenre kiterjedt, cigarettát adott a magyar határőröknek, akik hódogan kísérték el pár méterre bennünket, biztatva, hogy máskor is menjünk el hozzájuk. Búsán tekintgettünk vissza és azt hiszem valamennyien arra gondoltunk, milyen jó lenne, ha most hirtelen esoda történe és valami jó tündér egy varázsszöveggel eltölné a határokat. Egy

méterrel sem tovább, csak vissza a régi helyükre. Igazán nem kívántunk többet. Sajnos esodák a mai világban már csak úgy történnek, ha Hitler kancellár egy napon gondolt egyet és a töle megszokott gyors tempóban — hogy mire az ember feleszmél, már a befejezett tények előtt áll —, a rablóformában ellopkodott határokat a sajátjával együtt a helyére visszamaszírozta. Isteni szerenese, hogy amit egy ilyen hatalmas nemzet Vezére hamarjában kigondol, nem sokat tehetőriázik, hanem a tervét azon melegében mindjárt meg is valósítja. Nem lehet azt mondani, hogy tréfál, ha valamibe belekezd. Így tanultuk őt megismerni és mint a magyar ügy pártolóját, meg is szeret-tük. Aztán meg mi is itt vagyunk, ha esodákat kell tenni!

A titkár összeszámlált bennünket, hogy megvagyunk-e valamennyien, nem polytyant-e befé valaki a Hernádba vagy a csehek nem fogták-e nyakon. Hazafelémenet aztán elszórákolt bennünket a csehektől hallott történetekkel. Mindenre volt egy jó története s azt kitűnően tudta előadni. A legborongósabb esodá napon se untuk magunkat az ő társaságában, olyan jól elmulattatott bennünket, hogy szinte sajnáltuk, mikor az ebédhez hívó gong megszólalt. Most elmondta, hogy nem igen tanácsos a csehek közelébe menni, mert ha valakit véletlenül elcsípnek, azt beviszik Kassára, a meg-megtozónál nagy ügyesen valami kompromittáló paksamétát esempésznek a zsebébe és épen csak egy kis felszínes kihallgatás után leteszik a hűvösre, tuszként mindaddig, amíg Magyarország az ő foglyukat, aki esetleg rablógépkösségért ül ideát, ki nem adja. Különösen kedvenc esemegéik a köztisztviselők, akik pedig a mi társaságunkban szép számmal voltak.

Ezért vigyázzát a lovag mindenkire nagyon lelkiismeretesen. Kassáért ugyan a hideg majdnem kirázott mindnyájunkat, hogy megláthassuk, de nem a csehek foglyaként. A szurokhegyi kilátóból majdnem kinéztük a szemünket, annyira bámultuk az alattunk elterülő látképet, sajnos azonban csak innen a magasból láthattuk. Kirándulásaink közben így is mindig drukkoltunk, hogy áttévedünk az elrabolt területekre s hiába volt az valamikor a miénk, ha most áttesszük a lábunkat, ezernyi veszély fenyeget bennünket.

Az uram azonban azt mondta, hogy né búsuljunk és ott rögtön mindjárt meg-jósolta, hogy jövőre egész biztosan Kassán fogunk nyaralni, mint diadalmas hon-visszafoglalók. Azonnal meg is szavaztatta a társaságot, ki hajlandó ide visszajönni jövőre. Megéljenezték érte és természetesen harsány kórus felett, hogy ha Isten segít, jövőre mind a negyvenen Kassán fogunk találkozni. Debrecenből csak mi ketten voltunk az urammal, a többiek az ország minden részéből, de a többség Budapestre tartozott. A nők mind esókot helyeztek neki kilátásba, ha a jóslata beteljesedik. Ez ugyan nagy katasztrófa szegény fejére, de azt mondta, inkább vállalja, mindent vállal, csak Magyarország megkapja az igazságot!

RANKAY GYULÁNÉ (Inke).

FIGYESSEN ELŐ

A DEBRECZENI UJSÁGRA!

HIREK

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy hazában,
Hiszek egy Isten örök Igazságban,
Hiszek Magyarország fellámadásában

Amen.

Mentők telefonszáma: 9-4.
Rendőrség telefonszáma: 20-45.

Időjárás

A Meteorológiai Intézet jelentése:
Hazánkban a hőmérséklet ma általában 22-24 fokig emelkedett, Budapestien este 9 órakor 14 fok volt.

PROGNÓZIS: Mérsékelt szél, az ország nyugati felében felhősödés, némely helyen eső, a nappali hőmérséklet esik. Keleten még túlnyomóan derült idő, hőmérséklet változása nélkül.

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata:
„Kossuth”, Lux Arnold, Piac-u. 26. Vároai bérpalota. — „Isteni gondviselés”, Székely Adorján, Petőfi-tér és Teleki-u. sark. — „Csokonai”, dr. Batáry István, Mester-u. 43. — „Árpád fejedelem”, Mikos Béla Csapóker, Jánosi-u. 44. szám.

Tömör Lajos segédlelkész és Kristóf Ilona esküvője. Szerdán délután a csapókeri egyházzsolt református híveinek részvétele mellett esküdött örök hűséget egymásnak Tömör Lajos csapókeri segédlelkész és Kristóf Ilona okleveles tanítónő. Az esketési szertartást Danesházy Sándor ref. lelkész vezette. Tanúk voltak: a véglegény részéről dr. Balogh Gyula kormányfőtanácsos, a menyasszony részéről Vajda László református lelkész. Az esküvő után a fiatal pár a csapókeri egyházzsolt híveinek meleg szeretetétől kísérve utazott el új otthonába, Pusztacségre, hol Tömör Lajos lelkész, felesége pedig tanítónői állásában fogja tovább szolgálni a magyar nép lelki és szellemi nevelését.

Felhívás a Bajtársnőkhöz! A Turul Szövetség debreceni kerülete közli a bajtársnőkkel, hogy a légóalmi előadások ma délután 4 órakor lesznek az egyetemi menzán (Horthy Miklósné leánykollégium). Megjelenés minden Debrecenben tartózkodó bajtársnőre kötelező! Kerületi Vezérség.

SZEPLŐ. MÁJFOLT ELLEN! KÖZSA ARKENŐCS. DOB. 1.20. KAPHATÓ: JÓSA ÉS JÓNA UTÓDA SOMOGYI DROGÉRIA. KOSSUTH-UTCA 6. SZÁM.

Gyermekrontásért háromévi fegyháza ítélték és azonnal letartóztatták a ráckevei zsidó hittanárt. A pestvidéki törvényszék dr. Nagy Miklós-tanácsa ma tárgyalta Singer Zoltán 27 éves ráckevei zsidó kántor és hittanár bűnügyét, akit a pestvidéki kir. ügyészség szemérem elleni büntetellel vádolt meg. A zárt tárgyaláson kihallgatták a sértett 11 éves kislányt, annak édesanyját és több tanút. Majd dr. Muraközy Árpád ügyvéd védőbeszéde és dr. Szokolányi Zoltán kir. ügyész vádbeszéde után dr. Nagy Miklós tanácselnök a nyilvánosság mellett hirdette ki a törvényszék ítéletét, mely szerint bűnösnek mondták ki Singer Zoltán izraelita hittanárt szemérem elleni büntetése miatt és háromévi fegyházra, továbbá ötévi hivatalvesztésre ítélték. Singer Zoltán a bíróság nyomában letartóztatta. Az ítélet indoklása szerint Singer Zoltán hittanári minőségében követte el fiatalkorú tanítványával szemben a súlyos bűncselekményt. A bíróság súlyosbító körülménynek vette, hogy a fajtalanság a zsinagógában hittanóra alatt történt, továbbá, hogy a felügyeletre bízott tanítványával szemben követte el nős ember léte. Az ítélet nem jogerős.

Dr. Révész Imre püspök beiktatását változatlanul október 3-án tartják meg

A beiktatás után egyházkerületi közgyűlés lesz — A kollégiumi ünnepek elmaradása nem változtat a püspökbeiktatás tervbe vett programján

A tegnapi napon — amint arról a Debreceni Ujság—Hajdúföld beszámolt — a kollégiumi jubileumi előkészítő bizottság báró Vay László államtitkár, főgondnok és dr. Révész Imre püspök elnöklése mellett ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy

a válságos idők miatt az október elejére tervezett kollégiumi ünnepeket nem tartják meg.

Erre az elhatározásra leginkább az indította a bizottságot, hogy a külföldi vendégek nagyrésze lemondta részvételét és bizonytalanná tette eljövételét.

Ez a helyzet lehetetlenné tette az ünnepek előkészítését.

A kollégiumi jubileumot az új helyzetrel kapcsolatban úgy oldják meg, hogy házi ünnepség keretében emlékeznek meg majd a Kollégium 400 esztendősfordulójáról. Az ifjúság számára jó idő esetén a Kollégium udvarán tart istentiszteletet dr. Révész Imre püspök, rossz

idő esetén pedig a Nagytemplomban.

Ezen a házi ünnepségen részt vevének a Kollégium volt növendékei és az egyházkerület résztvevői is. Az ünnepi beszédet dr. Kállay Kálmán tartja. A többi tervbe vett ünnepség elmaradna, bár még folynak tárgyalások, hogy a diakonissza-székházat felavatják és elhelyezik az egyetemi templom alapkövét is.

Az elmaradt ünnepek miatt természetesen

elmarad a Kormányzó debreceni eljövetele is.

Az elmaradt kollégiumi ünnepek azonban nem befolyásolják az október 3-ára tervezett püspöki beiktatást.

Dr. Révész Imre püspököt a tervek szerint október 3-án délelőtt iktatják be a Nagytemplomban

s a beiktatás után a tiszántúli egyházkerület püspökbeiktató közgyűlést tart.

Debrecen város hazafias közönsége lelkesen üdvözli Hitler kancellárt

A világtörténelem e válságos óráiban erős hitet és bátorságot ad az a tudat, hogy Európa két legkiválóbb nemzetének, Olaszországnak és Németországnak vezetői nem feledkeztek meg rólunk, a trianoni békeparancs áldozatairól és ismételt felemelték szavukat a cseh elnyomás alatt szenvedő testvéreinkért. Előbb Mussolini, majd berlini Beszédében Hitler is követelte a magyar elszakított felvidéki területek visszacsatolását.

Debrecen város társadalma a múlt héten róta le háláját a nagy Duceval szemben, amikor öt számos táviratban üdvözölték. De nem feledkeztek meg Debrecen közönsége arról sem, hogy hálával és köszönettel tartozik Hitler kancellárnak is őszinte baráti megnyilatkozásáért. Máris széles körű mozgalom indult meg, hogy üdvözöljék a Führert. Az üdvözölők élén a TESZ áll, amelynek agilis és kiváló elnöke

dr. Ruffy-Varga Kálmán ny. gazdasági akadémiai igazgató a következő táviratot küldte Hitler kancellárnak:

„Hitler Adolf vezérkancellár Berlin. A világháború győztese a népek és nemzetek önrendelkezési jogát csak hirdették, de nem tartották be és ezzel a világ ural újabb háborút készítettek elő. E nagy szerencsétlenséggel szemben Vezérkancellár úr a megdönthetetlen igazság erejével a békeesség biztos útját jelölte meg Berlinben. Ezért a diadalmas igazság erejében való hitéért, akaratáért és azért, hogy nem felejtkezett meg a mi elhárított és sokat szenvedő magyar testvéreink millióiról sem, áldja meg az Isten és vezesse nemes munkáját sikerre. A debreceni Társadalmi Egyesületek Szövetsége nevében dr. Ruffy-Varga Kálmán elnök.”

Hajdú vármegyében fellépett a száj- és körömfájás

A hasított körmű állapotok legsúlyosabb ragályos betegsége, a ragadós száj és körömfájás, amely az utóbbi hónapokban Európa több részén, sőt a szomszédos országokban is mind nagyobb károkat okozott a jószágirtó gazdatársadalomnak, az ország nyugati felében már szintén fellépett. A hatóságok mindent megtettek a veszedelmes állati betegség továbbterjedésének megakadályozására, úgy látszik azonban, hogy a ragadós száj és körömfájás kórokozói még mindig lappanganak Magyarországon is. Zsupán Károly állategészségügyi felügyelő szerdán délután jelentést tett Hajdúvármegye alispánjának és a földművelésügyi minisztériumnak is, hogy Hajdúvármegyében is fellépett a ragadós száj- és körömfájás.

Az állategészségügyi hatóságok megállapítása szerint Püspökklágy határában a Kerekestozta pusztán

60 jószágon állapították meg ezt a súlyos betegséget és a szükséges óvintézkedéseket nyomban megtették. Szerencsére a betegség továbbterjedésétől nem kell tartani, mert az állategészségügyi közegek azonnal zár alá vették ezt a területet és a kór továbbterjedését megakadályozták. A szükséges óvintézkedések továbbra is folyamatosan vannak és semmi kétség aziránt, hogy Hajdúvármegyében sikerült lokalizálni ezt az állatbetegséget.

— Az ülő életmód következtében jelentkező bajoknál, különösen renyhe bélműködésnél, aranyeres bántalmaknál és emésztési zavaroknál, reggelenként éhgyomorra egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvízzel igen jó eredményeket lehet elérni. Kérdezze meg orvosát.

A közönséget érdekli,

... hogy ma Münchenben Európa négy nagyhatalmának vezetői találkoznak, hogy a vajdó cseh-kérdés problémáját megvitassák és a megoldást közös elhatározással megtalálják. — Amikor, mint bomba robbant a köztudatba, ez a ma elvitathatatlanul legjelentőségtebb hír, új reménység ébredt a napok óta egyre reménytelenbbé váló cseh válságban. Az államférfiak áldozatossága, amellyel a problémát megoldani akarják elismerésre méltó és példátlan a világtörténelemben, de egyúttal válassz azoknak a földalatti rémhírterjesztő kléráknak, akik önsz érdek, vagy pesszimista, ártó, pánikot kelto kishitűséggel nemzetromboló hangulatot igyekeztek kelteni. Napok óta valami megfoghatatlan aknamunka folyik a világon, Magyarországon is. Az ember életének minden apró megnyilvánulásában olosó eszközökkel a háborús pánikot akarják előidézni és ezzel megzavarni a nemzet nyugalmát. Pedig ennek a cseh kérdésnek nem a háború a tengelye, hanem az igazság keresése. Azé az igazságé, amelynek elnyeréséért a magyar nemzet hűsz esztendeje könyörög. Ma a cseh köztársaság bomlása megteremtette a lehetőségét reményeink valóra válásának. Ez a beteljesedés a magyar igazság győzelmét jelentené és ezért a győzelemért harcol, küzd a magyarság s magyar igazság életre keltésében akadékoskodnak aljas eszközeikkel azok, akik az események hatása alatt álló és természetesen befolyásolható közhangulatot, a maguk önsz érdekéinek javára, lelkiismeretlen eszközökkel szeretnék olyan irányba terelni, amely végzetessé válhat az eredmény kiküzdésében. Ennek a megállapításnak igazságát igazolja ez a mai találkozás, mert amikor négy nagyhatalom vezetője minden erejével a megoldást keresi és áldozatos erőfeszítéssel törekszik a megértést megtalálni, jogos a reménység az igazság győzelmére. És nekünk magyaroknak, amikor a hír elmondja, hogy két nagy barátja a magyarságnak Hitler és Mussolini, ezen a találkozón, mint döntő tényezők szerepelnek, jogos a reménységünk, hogy a régen életet váró magyar igazság, most elnyeri a megoldást. Az egész magyar nemzet reménykedéssel tekint a mai tanácskozások elé s a maga részéről fegyvellemmel és nyugalommal áll segítségére a történelmet alakító államférfiak munkájában.

IRÓGÉP eladás, csere, vétel HURAY Iparkamara, T. 17-93.

— Használt és új állapotban levő kocsikat eladok, veszek, cserélek s mindenféle kocsimunkát jutányosan vállal Gyulai, Hatvan-utca 34.

— Halálos szerencsétlenség a sánsoly bányatelepen. Miskolcra jelentik: Sánsoly bányatelepen az egyik melléktárnában dolgozott Kovács György és Laurenczi Sándor bányász. Munkaközben futóhomokrétgezhz értek, amely rájuk zuhant és maga alá temette őket. Amikor társai észrevették a szerencsétlenséget, vascsóveket vezettek a homokrétgezh közé és így juttattak levegőt nekik. Laurenczit sikerült megmenteni, Kovácsot azonban már holtan találták meg.

ANYAKÖNYVI HIREK

Házasságok: Dr. Végh Lajos orvos Vigkedvő M.-u. 36.—Rauchbauer Róza Péterfia 29. Szabó Lajos vendéglői alkalmazott—Kónya Erzsébet Werbóczy-u. 3. Lictmann Sándor bádogossegéd Reáliskola-u. 6.—Csernus Ilona Bornemissza-u. 9. Bakonszegi Gyula bérátó tulajdonos Csillag-u. 44.—Nemecz Erzsébet Kossuth-u. 5. Király Imre cipészmeister—Hudák Juliánna Diófa utca 17/b. Balogh János géplakatossegéd—Daróci Zsófia Böszörményi út 85. Szabó Dezső autó tulajdonos—Kulcsár Erzsébet Legányi-u. 29. Réday Lajos nyomdai gépszedő—Fenyvesi Margit Szappanos-u. 3. Czellar László asztalossegéd—Kassas Róza Vendég-u. 89. Vasas Károly fm.—Nagy Mária Pestí-u. 27. Szigeti János fuvaros—Vámosi Margit Wolaffka-u. 3. Rosenfeld Endre kereskedő Nyugati-u. 30.—Silberer Irén Csap-u. 60. Tömörly Lajos ref. s.-lelkész Dobozi-u. bérház—Kristóf Ilona Violau.- 24. Ujlaki Lajos szobrász Mörivz-u. 36.—Varga Erzsébet Kút-u. 30. Rácskai András cipészsegéd—Lukács Anna Tegeze u. 8.

Szőnyegeket

függönyöket, ágyterítőket stb
legolcsóbban vásárolhat

Horn Rezsóné!

Debrecen, Kossuth-u. 19

Születések: Felgel József bolti-
szolga Baltazár Dezső-u. 10., leány
Mária. Potornai Gergely pályamun-
kás Tiszafüred, leány Piroška. Nagy
Lajos csász. Hajdúhadház, fiú Sándor.
Buczkó Lajos szolga Bujdosó-u.
50., fiú Géza. Onódi Bernát npsz.
Borzán G.-u. 2., fiú György. Ken-
gyeli József cipészsegéd Berta-u.
10., leány Juliánna. Mészáros Gá-
bor könyvkötősegéd Dévai-u. 11.,
Erzsébet. Orbán János kocsis Bel-
legelő 298., leány Erzsébet. Nagy
Mihály kályhássegéd Basahalom-u.
8., fiú Mihály. Varga Antal fm.
H.-böszörmény, fiú Antal. Demjén
János fm. Haláp 21., fiú János.
Csongrádi István esztorgályosmes-
ter Emerich-u. 5., fiú István. Vég
István npsz. Vulkán-lep 5., leány
Katalin. Gulyás János fm. Tiszafü-
red, leányok Irén és Sarolta, ikrek.
Milák Baján sármunkás Derecske,
leány Éva. Acs József fm. Penész-
lek, leány Irén. Képes-Harjay And-
rás m. kir. tűzérőhadnagy Kos-
suth-u. 22., fiú Levente. Lengyel
József fm., leány Irén. Zékány
Gyula gimnáziumi tanár Budapest,
leány Ildikó. Balogh Péter máv.
kőműves. Széchenyi-u. 15., fiú And-
rás.

Halálozások: Varga Antal gaz-
dálkodó ref. 27 éves. Biharnagyba-
jon. Faragó Péterné ref. 70 éves
Virág-u. 8. Bagi Erzsébet ref. 2
hónapos Józsa. Dr. Nagy István
figyvéd ref. 57 éves, Poroszlai-út
14. sz.

Hölgyek! A legdivatosabb
szőrmebundákban és szőrmékben
nagyválaszték Barkó Márton utó-
dánál, a Színház átjáróban. Javi-
tások, átszabások legolcsóbban.

(:) A MÁV. nyugdíjasok asztal-
társasága október hó 1.-én este 8
órai kezdettel tartja meg vacsorával
egybekötött családi összejövetel-
t. Kérjük a tagokat, úgy a saját,
mint családtagjai részére a vacso-
rán való megjelenésüket f. hó 30.-án
este 6 óráig bejelenteni szívesked-
jenek. Hunyadi-u. 9. sz. alatt. Ven-
degeket szívesen látunk.

A kormány a legerélyesebb intézkedéseket teszi az árdragítók és áruhalmozók ellen

Budapest, szeptember 28. Szer-
dán délelőtt igen fontos értekezlet
volt a miniszterelnökségen vitéz
Imrédy Béla miniszterelnök elnök-
lésével. Résztvett a tanácskozáson
Keresztes-Fischer Ferenc belügy-
miniszter, Sztranyavszky Sándor
földművelésügyi miniszter, Borne-
misza Géza ipartügyi miniszter és
Kunder Antal kereskedelemügyi
miniszter.

A tanácskozás célja annak meg-
állapítása volt, milyen intézkedése-
ket tegyen a kormány a közszük-
séleti cikkek árkerésésében és an-
nak megakadályozására, hogy egye-
sek közszükségleti cikkek összevá-
sárlásával, illetve felhalmozásával a
kereskedelmi élet normális menetét
megzavarják és áruhiányt vagy
drágulást idézzenek elő.

A magyar közvélemény a leg-
utóbbi időkhöz teljes nyugalommal
ítélte meg az eseményeket és ez
tökéletesen indokolja is volt annál
inkább, mert hiszen Magyarorszá-
ban, mint agrárországban a fontos
közszükségleti cikkeknek semmiféle
fennakadás nem következhetett be.
A legutóbbi napokban azonban
egyesek lelkiismeretlenül, vagy
hisztéria hatása alatt a rendes napi
szükségleteket túlhaladó bevásárlá-
sokat eszközöltek, ami természet-
szerűleg pillanatnyi áruhiányt, il-
letve árdragulást idézett elő.

Értesülésünk szerint a kormány
nem fogja tétlenül nézni ezt a sem-
mivel sem indokolható hisztériát és
a legerélyesebb intézkedéseket te-
szi egyrészt az árak megdrágítása
ellen, de másrészt azokkal szemben
is, akik az eseményekből hasznot
akarnak húzni s akár spekulatív
célzattal, akár hisztéria hatása
alatt áruhalmozással zökkenőt idé-
znek elő a kereskedelmi életben.

A mai nagyfontosságú értekezlet
az e jelenségekkel kapcsolatos in-
tézkedéseket és rendszabályokat vi-
tatja meg.

Esernyőüzem

saját készítésű nap- és esernyői a TIKAV-on
bronzéremmel kitüntetve. Olcsó reklámárak!
ISKOLAI ERNYŐKÉBEN NAGYVÁLASZTÉK!

Athúzást, javítást szakszerűen készít.

A Takarékság tagja.

PIAC-U. 42. (Pannónia-udvar.)

CSALÁDI ÉRTESSÍTŐ

Esküvő: Dr. Végh Lajos klinikai
orvos és Rauchbauer Rózi házasa-
ságot kötötték. Az esketést dr. Erdős
Károly egyetemi ny. r. tanár
végezte.

(:) Szombaton este 8 órakor kez-
dődik a „Kalászgárda” nagyszabású
születi táncestélye a Függetlenségi
Kör Hunyadi-utca 2. szám alatti
dísztermében.

— 286 kiló platinát szállított
Moszkva Londonba. A moszkva-
liga—stockholmi menetrendszerű
repülőgépen a szovjet eddigi legna-
gyobb platinaszállítmányát vitték
tegnap Londonban. A repülőgépen
Riga Reval és Páris számára szánt
kisebb nemesfémküldeményeken
kívül 286 kilogramm platina volt s azt
Stockholmon keresztül Londonba
irányították. A rendkívül értékes
küldemény több millióra volt bizto-
sítva és szovjet-orosz banktisztvisé-
lők őrizete mellett szállították.

— Járdaépítési és beruházási munká-
latok vállalatbaadása. Debrecen város
kiszűlésének szerdai ülésén több mun-
kálattal adtak vállalatba. Így a Csap-ut-
cai és Magoss György-téri aszfaltjárda
építését 5812 pengő vállalati összeggel
Bartha István vállalkozónak. A Székely-
utcai csatornázási munkálatokat 4614
pengős összeggel Lukács Imre vállalko-
zónak. A Mézeshegyen erdőéri lakás épí-
tését adták vállalatba, és pedig a kőmű-
vesmunkát Filep Istvánnak 7457 pen-
gőért, az ácsmunkát Gellén Imrének
2340 pengőért, a bádogosmunkát Szak-
mári Ferencnek 323 pengőért, az aszta-
losmunkát Lóki Sándornak 923 pengő-
ért. A vágóhídi szennyvízlepedence
befedési munkáit Balla Józsefnek 640
pengőért, a ló- és szarvasmarhavasártéri
korlátépítést a Smurag cégnek 2567 pen-
gőért, a Kossuth-utcai és Petőfi-téri asz-
falkoosítást burkolási munkálatait a Ma-
gyar Aszfalt Rt.-nek 23.800 pengőért, vé-
gül a Kövesdy-alapítványból felruházán-
dó gyermekek ruhászükségletére 5439
pengős keretben versenytárgyalást hirdet-
t a város. Ebből 100 gyermeket fog-
nak felruházni.

— Egyre fokozódik a világ
aranytermelése. Newyorki jelentés
szerint a világ aranytermelése jú-
lius havában — Oroszország nélkül
— 273 millió uncia volt, ami újabb
rekordot jelent. A megelőző hónap-
ban az egész világon 259 millió, a
mult év júliusában 254 millió, 1936
júliusában pedig 244 millió uncia
aranyat termeltek. Az év első hét
hónapjában az egész világ arany-
termelése 17.81 millió uncia volt,
szemben a mult év hasonló időszá-
kában elért 16.99 millió és az 1936.
év első hét hónapjában elért 15.8
millió unciás aranytermeléssel.

(:) Díjtalan angol, francia, len-
gyel, német, orosz, román nyelv tan-
folyamok és olcsó rajztanfolyam
kezdődnek október elsején az Egye-
tem Népszerű Főiskoláján. Telefon:
25-00 szám.

— Csalás, okirathamítás és há-
zasságszédelés miatt őrizetbe ve-
tették Oláh Béla ügyvédjelöltet. Buda-
pestről jelentik: Szerdán délben a
főkapitányság igen érdekesnek
ígérkező intellektuális ügyben kezd-
te meg a kihallgatásokat. A dél-
előtt folyamán előállították a rend-
őrségre dr. Oláh Béla 40 éves ügy-
védjelöltet, akit gyanúsítottként
hallgattak ki tömeges feljelentések
ígyében. Tízennegy feljelentés ér-
kezett dr. Oláh Béla és társai ellen
a főkapitányságra. A feljelentések
között házasságszédelés, óvadék-
csalás, váltószámítolási csalás és
sikkasztási ügy szerepel. A megje-
lölt károssegég felülmúlja a 25.000
pengőt. Az ügyben szerepel dr.
Oláh Bélán kívül dr. Kiss Zoltán
Arisztid ügyvédjelölt és Somorjay
Gyula ügynök. A két utóbbi sze-
replőt nem tudták megtalálni a de-
tektívek, mert már régebben eltűntek
a fővárosból. Kiderült az is,
hogy Somorjay és dr. Kiss ellen a
törvényszék már hetekkel ezelőtt
elfogató parancsot bocsájított ki. Dr.
Oláh Béla teljesen összetörve elke-
seredetten védekezik a rendőrségen
az ellene emelt vádak ellen és azt
hangoztatja, hogy a szökésben levő
Somorjay és dr. Kiss követték el
azokat a bűncselekményeket, ame-
lyekkel őt vádolják. A déli órák-
ban úgy döntöttek, hogy dr. Oláh
Béla továbbra is a rendőrségen
tartják, mert a nyomozás érdekében
szükséges a jelenléte.

HIREK

Nagymagyarországból

VAKMERŐ RABLÓTAMADÁS TÖRTÉNT SZATMÁR EGYIK KÜLVÁROSÁBAN

Kiss József, Szatmár külvárosában
lakó konyhakertész feleségével együtt
bement a hetivásárra. Két ismeretlen
egyen ezalatt becsont lakásukba s pénz
után kezdtek kutatni. Özvegy Horváth
Mihályné, Kiss Józsefné hetvenéves
nagyanyja észrevette a betörőket, a go-
nosztevők azonban lefogták és megkötöz-
ték s vialatni kezdték, hol tartják Kissék
a pénzüket? A szekrényben csak nyole-
száz lejt találtak a rablók, de elkerülte
figyelmüket két dohoz, amelyekben érté-
kes ékszerek voltak. Távozásuk után a
félholtra kínzott öregasszony a szomszé-
dokhoz vánszorgott és ezek értesítették
a rendőrséget. A nyomozás egyelőre nem
járt eredménnyel.

GYLAKOSSÁG — VELETLENSÉGBŐL

Karánsebes közelében a vécserovai er-
dőben Folyás Miklós gazda feleségével
együtt tilos területen fát gyűjtött. A há-
zaspár, amikor észrevette az arra tartó
Horea Ion erdőőrt, futásnak eredt. Az
erdőőr utána szaladt, közben azonban
megbotlott s — mint később előadta —
a fegyver ekkor elsült s a golyó Folyás
jobb felsőcombjába fúródott. A parasz-
t-embert sebesülésével a karánsebesi kór-
házba szállították, ahol négy napi kínló-
dás után meghalt. Az erdőőr ellen meg-
indult az eljárás. Elsősorban azt akarják
megállapítani, hogy tényleg véletlenül
sült-e el a fegyvere?

BETÖLTÖTTÉK NÉHAI KENDEFFY LÁSZLÓ FEKETELAKI REF. LELKÉSZ ÖRÖKÉT

A napokban került betöltésre a fiata-
lon, tragikus hirtelenséggel elhunyt Ken-
deffy László református lelkész halála-
val megüresedett feketelaki parókia. Jel-
lemző a híveknek volt papjuk iránti sze-
retetére, hogy lemondva választói joguk-
ról, a püspökre bizták a döntést. Vászár-
helyi János püspök most Hosszú István
vécsei lelkészt nevezte ki Feketelakra, ki
hivatalát már el is foglalta. Ünnepléses
belkutatása későbbi időpontban megy vég-
be. Itt említjük meg, hogy a régóta üre-
sen álló szamosújvári segédlelkésszé-
lásra Vászárhelyi püspök Mátyás Ferenc
volt brassói segédpapot nevezte ki.

KILNCVENKÉT NÖVENDEK KÖZÜL ÖTVENEGYNEK SIKERÜLT SZATMA- RON AZ IRÁSBELI ÉRETTSÉGI

Szatmáron most hirdették ki az írás-
beli érettségi eredményét. Kilencvenkét
jelentkező közül ötvenegyet sikerült az
írásbeli vizsga. A bukást arányszám
ezek szerint negyven százalék.

TIFUSZ ÉS MALÁRIA UGOCÁSABAN

Szölősvégárdón tifuszjárvány ütötte fel
a fejét. Eddig tíz beteget szállítottak a
nagyszőlősi kórházba. Sárvár községben
a malária veszedelmesen terjed, úgyhogy
a község lakóinak 70%-a maláriás.

(x) Gyomorsavtúltengés, gyomor-
fekély ellen csak „HAJDUINT”
használgon, hatása biztos, ize kel-
lemes. Ajánlják orvosok, betegek.
Készíti: Sztankay gyógyszerár,
Debrecen, Szent Anna-utca 64.

— Egészségét ápolja, ha naponta
fürdik a Nagyerdei hőforrásvízben.

— Vattay Margit tánciskolájában
október 2.-án főiskolai, 12.-én diák-
kolon kezdődik. Kossuth-u. 11.

Papp Eszterke 6 hónapos korában elhunyt. Temetése pénteken délután félöt órakor lesz a Köztetében a református egyház szertartása szerint. Lakás: Oláh Károly utca 88. Gebauer cég rendezi.

Özv. Simon Mihályné, Pongor Zsuzsanna életének 75-ik évében elhunyt. Temetése csütörtökön délután félhárom órakor lesz köztemetői 2. a. ravatalozójából református szertartással. Lakás: Bellegelő 498. Pusztai temetkezési intézet.

Köztemetői sírok gondozásához szükséges csekklapok kiadva is kaphatók díjmentesen Pusztai temetkezési intézetében.

Új temetkezési intézet. Cégtulajdonos Pusztai József, Kálvin-tér 5. Telefon: 33-90. Megbízható és pontos kiszolgálás, szolid árak.

Csurka „Kegyelet” temetkezési Vállalat, Dégenfeld-tér 2. szám. — Alapítási év 1905. A debreceni Tisza István Tudományegyetemi klinikák szállítója. Telefon nappal: 33-81., éjjeli szolgálat: 33-80.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

KÉT NŐ VALUTÁT AKART KIOSEMPESZNI

Nagykanizsa, szeptember 28. A valutagyűzség emberei figyelmesek lettek a budapesti gyorsvonat két jól öltözött nő utasára, akik útlevélük szerint amerikai honos magyarok. Az anyát a leányát alapos motozásnak vetették alá és ruhájuk alatt elrejtve nagyobb összegű magyar és idegen valutát találtak, amelyeket Budapestre külföldre akartak kiosempeszni. Örizetbe vették és Budapestre szállították őket.

NAGY RÉSZVÉTEL MELLETT TEMETTÉK EL SZTANKOVICS SZILÁRDOT

Budapest, szeptember 28. Sztankovics Szilárdot, a Magyar Athletikai Szövetség elnökét, a sportélet nagy halottját szerdán délután temették el az egész magyar sportársadalom őszinte nagy részvétel mellett a Kerepesi-úti temetőben.

— Lezuhant az ablakból egy kisfiú s mindkét karját eltörte. Szerdán délelőtt súlyos szerencsétlenség történt a Piac-utca 36. szám alatti házban. Itt a régi postapalotában az egyik emeleti lakásban Bártfalvi Bártfay Mihály 15 éves diák az ablakot tisztította. Közben egyik ismerősével beszélgetett. Egyszerre csak elvesztette az egyensúlyt és lezuhant az udvarba a kövezetre. A fiú esés közben két karját előre tartotta, nehogy a kövezeten összezuhanjon az arcát. A zuhanás következtében Bártfay Mihály mindkét karját eltörte, állán pedig megsérült.

Debreceni Helyi Vasút HIRDETMÉNY

Ertesítjük a t. utazóközönséget, hogy a Máv. pályaudvar—nagyerdei vonalon folyó hó 26-ával a „2” irányt jelző számmal ellátott kocsik közlekedését megszüntetjük, úgyhogy szeptember 27-étől kezdve ezen a vonalon minden villamosvontat „1” irányjelzéssel ellátva a Vilmos császár-körúton át fog közlekedni. Debrecen, 1938 szeptember 26.

Az Üzletigazgatóság.

Mozi műsor

Hungária: Az éjjeli sláger.
Vígyszínház: Táncoló angyal.

Segélyt kap a fegyvergyakorlatra bevonult legénység családja

Budapest, szeptember 28. MTI: A honvédelmi miniszter a honvéd vdd. parancsnokságokhoz, valamint a vármegyei és városi törvényhatóságokhoz intézett rendeletében elrendelte, hogy a fegyvergyakorlatra bevonult legénység családja (felesége és gyermeke) a férj katonai szolgálatainak tartama alatt családi segélyben részesüljön. A családi segély összege a feleség után havi 15 pengő, minden gyermek után pedig havi 10 pengő. A családi segélyt mindenki megkapja, aki rászorultságát igazolja. Segélyezésre rászorultnak tekintendő a család akkor, ha jövedelme kis- és nagyközségi havi 60 pengőt, megyei és törvényhatósági jogú városokban havi 80 pengőt, Budapestben pedig havi 100 pengőt meg nem haladja. A csapatparancsnokság jelentkezés alapján készített névjegyzékeket teküldi a

család állandó tartózkodási helyére a községi előjáróságokhoz, városokban a polgármesterhez. A községi előjáróság, polgármester a segélyre vonatkozó jogosultságot megállapítja s azután a segélyt a fegyvergyakorlatot teljesítő család részére közvetlenül a legsürgősebben folyósítják.

A honvédelmi miniszter egyúttal intézkedett az iránt is, hogy a rendes tényleges szolgálatot teljesítők (tehát nem fegyvergyakorlatra bevonultak) családjai az eddigi személynként 5 pengő családi segély helyett szintén felemelt összegű családi segélyben részesüljenek. Ez év október 1-től kezdődően tehát a feleség havi 15, a gyermekek pedig havi 10 pengős családi segélyben fognak részesülni.

Szebbnél szebbek,

jobbnál jobbak rádióim, csillárjaim, gramafon és lemez újdonságaim. Villamos cikkek, szerelések, javítások.

Nánássy Lajos Piac-utca 85.

(Menetjegyirodával szemben)

(Menetjegyirodával szemben)

A lengyel kormány nem alkudozik

Varsó, szeptember 28. Moszkai államelnök válaszlát Benes cseh köztársasági elnök levelére, amelyben közölte vele a prágai kormány választását a lengyel kormányra arra a demarsára, hogy Cseh-szlovákia azonnal adja át a lengyellakta területeit. A lengyel államelnök levelét külön futár vitte légi úton Prágába. A kúrír-repülőgép kedden délután öt órakor érkezett a cseh fővárosba. Az elnök futárja vitte magával a lengyel kormány választását is, amelyben konkrét tervezet terjeszt a prágai kormány elé a vitás kérdés rendezésére.

Varsói illetékes körökben a Prágához intézett jegyzékkel kapcsolatban megjegyzik, hogy nincs arról szó, mintha a lengyel kormány hozzájárulna Prágával

folytatandó bármiféle tárgyalásokhoz. A cseh-szlovákiai lengyellakta területek átadása most már nem képezheti semmiféle tárgyalás alapját. A területátadásnak haladéktalanul meg kell történnie. A Prágához intézett újabb lengyel jegyzék csupán a területek átadásának végrehajtási módokatokra vonatkozik. Prágának azonnal határoznia kell, mert most már nincs idő további tárgyalásokra. A gyakorlat hebizonyította, — mondják ezekben a körökben — hogy Prága fontos döntésével mindig elkészik.

Mint a varsói Express Távirati Iroda közli, a lengyel külügyminisztérium értesítése szerint a francia és az angol kormány elismerte Lengyelország igényelt Teschen-Sziléziára.

A francia jobboldali kisebbség a háború ellen

Páris, szeptember 28. A jobboldali kisebbség erőlesen tiltakozik az ellen, hogy Franciaországot a kormány meggondolatlan és indokolatlan vérontásba sodorja. A kisebbségi pártok tegnap közös értekezleten egyetértettek arra nézve, hogy a békét a józan ész és az őszinte jószándék még megmentheti. A kisebbség, élén Flandinnel, elhatározta, hogy cselekvésbe megy át és néhány fontos pontra nézve azonnal felvilágosítást kér a kormánytól. Az ellenzék az esti órákban a Quai d'Orsaya küldöttséget me- neszített.

A kisebbségi pártok küldöttsége az esti órákban az Elysée-palotába ment, ahol a köztársasági elnökség főtitkára fogadta a küldöttség tagjait és közölte velük, hogy az elnök ma délelőtt fog rendelkezésükre állni. A küldöttség ekkor — írja a Jour — a következőket közölte a főtitkárval: A kisebbségi képviselők a külügyminisztériumban szerzett hivatalos értesítések hírtokában felháborodással állapítják meg, hogy a kormány nem merte az országgal közölni az igazságot. Mi a magunk részéről — mondták a kisebbségi képviselők — elhatároztuk,

hogy felvilágosítjuk a közvéleményt. — Kérem, közölje a köztársasági elnökkel, hogy amennyiben holnap az igazságot hivatalosan nem közlik a nyilvánosság-gal, mi a Bonnetól kapott hivatalos tájékoztatásra támaszkodva, haborús nélkül nyílt levélben fogjuk megbélyegezni az ország színe előtt a béke ellen irányuló gyalázatos mesterkedést, amelyet a kormány a hallgatás politikájával csak felbátoríthat.

Frossard volt miniszter a maga részéről kijelentette, hogy ha ma hivatalos részről semmit se lesznek, akkor ő maga a déli órákban a közvéleményhez fog fordulni.

Közgazdaság

FÉLPENGŐVEL DRÁGULT A BÚZA ÉS A ROZS

A készáru piacon élénk volt a forgalom szilárd irányzat mellett. Itt is a külföldi hatással számolt a piac és a liverpooli és rotterdami árjavulásokat nemcsak a határidőüzletnél, hanem a készáruüzletnél is tekintetbe vették. A mal-

mok vásárlásai a búzaüzletben 2550 mázsás forgalmat idéztek elő 50 filléres ár-emelkedés mellett. Rozsból 1350 mázsa kelt el ugyancsak 50 fillérral drágábban, mint tegnap.

Búza: tiszavidéki 77 kg-os 21.00—21.10, 78 kg-os 21.20—21.30, 79 kg-os 21.40—21.50, 80 kg-os 21.50—21.60.

Rozs: pestvidéki 16.00—16.10, más származású 16.10—16.20.

Sörárpa: prima 19.75—20.50, sörárpa 19.25—19.75.

Takarmányárpa: elsőrendű 18.25—18.50, középmínőségű 18.10—18.25.

Zab: elsőrendű 19.60—19.80, középmínőségű 19.40—19.60.

Tengeri: közraktári 20.00—20.15.

Debreceni termény- és takarmánypiaci árak: Búza 19.40—19.80, rozs 13.60—14.00, árpa 17.00, tengeri ó 18.00—18.50, tengeri csöves 7.60—8.20, lucerna 8.20—9.00, széna 8.20—7.20, lóhere 7.20, szalma 2.60—3.00, tők 2.60—2.90.

Ferencvárosi sertésvásár. A szerdai ferencvárosi sertésvásár összes felhajtása 2318 darab volt. Vásári állományból angol hússertésfelhajtás 217. Árak: uradalmi zsirsertés páronként 340 kg-on felül 124—126, kivételesen 128, 340 kg-on alul 119—124, szedett sertés I. 110—117, II. 102—106, III. 92—96. A vásár irányzata zsirsertésben élénk, a többi vontatott.

SPORT

Dietz kapitány összeállította a magyar válogatott csapatokat

Budapest, szeptember 28. Dietz Károly szövetségi kapitány összeállította a két válogatott csapatot, amely vasárnap Budapest és Bécsben a bécsi válogatottak ellen a magyar, illetve Budapest színeit képviselik. Budapest A. csapata összeállítását a következők:

Szabó, Polgár, Biró, Lázár, Turay, Dudás, Kincses, Sárosi dr., Zsengeller, Kiszely, Titkos. Tartalékok: Futó, Szalai, Müller, Háda, vagy Sziklai.

A Bécsben játszó B. válogatott csapat összeállítását a következők:

Háda vagy Sziklai, Olajkár I., Szojka, Szabó, Sárosi III., Balogh, Bognár, Harangozó, Cseh, Déri, Horváth, vagy Kemény. Tartalékok: Odri és Angyal.

SPORTHIRMONDÓ

Bécs válogatottja Budapest. Bécs válogatottja vasárnap Budapest vendégszerepel és Budapest válogatottjával játszik haratságos mérkőzést. Ezek a városközi mérkőzések fogják helyettesíteni a régi osztrák-magyar válogatott mérkőzéseket. A vasárnapi találkozón felvonulnak az összes bécsi csillagok, sőt Sesta is játszik, aki péküzletet nyitott azóta, amióta nem járt Budapestre.

Elmarad a Kelet—Dél Szent Korona kupamérkőzés. A sorsolás szerint vasárnap kellett volna lejátszani Debrecenben a Kelet—Dél Szent Korona kupamérkőzést, de ezt a bizonytalan helyzetre való tekintettel elhalasztották. A szövetség úgy döntött, hogy a szabadon maradt napra előrehozzák a november 27-ii hajnoki fordulót, de az a helyzet, hogy bajnoki mérkőzésre is bajosan kerül sor az elsőosztályban, így csak egy pár másodosztályú mérkőzést játszanak le.

A Bocskay pilen vasárnap. A Bocskay a Salgótarjáni SE felett aratott szép győzelem után a héten is megrendezte a szokásos edzéseket, de azon több játékos szolgálati beosztása miatt nem vehetett részt. Hír szerint a Bocskay vasárnap is csak könnyebb edzést tart és a jövő héten a rendezéssel készülnek a Szeged elleni bajnoki mérkőzésre.

Kertes már jobban van. Vasárnap a Salgótarjáni SE mérkőzésen megsérült Kertes felkelt és jobban érzi magát. A legközelebbi bajnoki mérkőzésen lehet számítani játékára.

Hajdu fekszik. Hajdu ugyancsak a Salgótarjáni elleni mérkőzésen sérült meg a lábán. A kiváló játékos orvosának tanácsára ágyba feküdt. Lábán mély gótt seb van, amely megdagadt. Játékára csak 10 nap múlva lehet számítani.

Hirdetmény. A városi adóhivatal értesíti a város területén italmérési engedéllyel bíró adózókat, hogy az 1939-41. évi 3 éves kivétési időszakra szóló italmérési illeték kivétel alapjául szolgáló italforgalmi adatok 1938 szeptember hó 19. napjától 1938 szeptember hó 26. napjáig bezárólag közszemlére tették. A közszemlére kitélt összeírású jegyzék a délelőtti hivatalos órák alatt (8 órától 2 óráig) megtekinthető a városi adóhivatal fogyasztási adóosztályán (földszint, kapubejárattal szemben, 51-52. sz. szoba). A közszemlére kitélt összeírású jegyzékben feltüntetett italforgalmi adatokra vonatkozó esetleges észrevételek helye-

mentesen a m. kir. pénzügyigazgatóság-hoz címzett beadványban a városi adóhivatal iktatójában legkésőbb 1938. évi szeptember hó 29. napjáig feltétlenül beadandók, mert a feltüntetett határidőn túl beadott észrevételek figyelembe nem vétetnek. Városi adóhivatal.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő:
Dr. Nagy Imre **Benyovszky Pál**
Felelős kiadó:
Aiföldi Sajtóvállalat Kft.
Ügyvezető igazgató:
Dr. Kólya Sándor.

MAVÁUT MENETREND

Ervényes 1938 szeptember 9-től október 1-ig.

Debrecen—Polgár—Miskolc

	+	-			
7.33			1. Debrecen p. u.	é.	21.40
7.40	15.00	19.15	1. Debrecen Arany Bika-szálló	é.	10.05 21.30
8.07	15.29	19.44	é. Hajdúbözsörmény	i.	9.38 21.02
8.29			é. Hajdúdorog	i.	20.39
8.30			é. Hajdúnánás	i.	20.29
9.09	16.23	20.38	é. Polgár	i.	8.48 19.54
10.04	17.14	21.29	é. Felsőzsolca p. u.	i.	7.52 19.02
10.20	17.30	21.45	é. Miskolc	i.	7.35 18.45

JELMAGYARÁZAT:

× = csak hétköznap; + = csak vasárnap és ünnepnap közlekedik.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja hétköznap 10 szög 50 fillér, minden további szó 5 fillér, vasárnap 10 szög 70 fillér, minden további szó 7 fillér. Üzleti apróhirdetés díja hétköznap 10 szög 60 fillér, minden további szó 6 fillér, vasárnap 10 szög 80 fillér, minden további szó 8 fillér. A közlés díja vidékről kis értékű postabélyegekből beküldhető. — A vastag betűből szedett, valamint levelezés és házasság rovathoz elhelyezett apróhirdetések díja kétszeres. Kezdőszavak csak vastag betűvel szedhetők, az apróhirdetések díja mindenkor előre fizetendő. A kiadóhivatalban hagyott címek 21-90. telefonszám alatt is megtekinthetők. Jellegű hirdetésre ajánlatokat a kiadóhivatal díjmentesen továbbít.

Kisipari hirdetések

FIGYELEM!

Mielőtt lakását kifestené, ajtóit, ablakait, bútorait fényeztetné, kérjen díjmentes ajánlatot **SZEKERES** festővállalattól, Debrecen, Homok-u. 122. Telefon 13-19.

JEG-

SZEKERÉNYEK háztartáshoz, mindenféle nagyságú, kapható és megrendelhető. Használat cserélek és javítók. **SIMON ISTVÁN** asztalos, PESTI-UTCA 67

LAPUNKAT TAMOGATJA, HA HIRDETŐINKNEL VÁSÁROL!

Béltendő állás nőnek

Ujsághordó keresünk. Asszonyokat, Cím a kiadóban.

Bejáró mindenek szakácsnőt keres gyermektelen házaspár. Honvéd-utca 29. 1620

Paplanok
flanel takarók
lécpokrócok
olcsón

Petriknél
Szent Anna-u. 5

Mindenes

bejárónőt okt. 1-re felveszek. Jelentkezés délután Péterfia-u. 26. sz. utcai lakás. 1624

Bejárónak

ügyes fiatal leány jó bizonyítvánnyal felvétetik. Hatvan-utca 1. sz. első kapu, I. emelet 46. 1619

Intelligens

lakóhársnót keres úriasszony. Cím a kiadóban. 1613

Béltendő állás férfiaknak

Házmesternek gyermektelen tisztességes házaspár felvétetik. Teleki 27. 1622

Kifutót

felvesz Biró és Borka. Piac utca 44. 1637

Férfitakat,

nőket favágáshoz alkalmazok, fűrészbakot veszek. Tűzfakartár, Piac-utca 58. 1635

Állást kereső nők

Perfekt

főzőnő 1-ére állást keres. Ajánlatokat „Intelligens” jellegre a kiadóhivatalba kérem.

Jó megjelentésű

ünlány jobb üzletbe pénztárosnőnek vagy kiszolgálónőnek elhelyezkedne. „Arvany” jellegre a kiadóban. 1607

Perfekt

gyors- és gépirónő azonnali belépésre állást keres. Ajánlatokat „Ügyes” jellegre a kiadóba kérek. 1347

Butorozott szoba

Csinos parkettes butorozott szoba kiadó. Simonyi-út 9. sz. 1628

Külföbejárati

butorozott, kapualatti szoba kiadó. Széchenyi-utca 18. 1632

Butorozott

szoba fűrdőszobával kiadó azonnal. Érkezni Szent Anna-u. 1. Rádió-üzletben. 1633

Kiadó lakás egyszobás

Egy

nagy utcai pincezsoba október 1-re kiadó. 1618

Kiadó
szoba, konyha és mellék-helyiségek. Korponai-u. 7. szám. 1629

Kiadó
egy utcai szoba, előszoba nov. 1-ére irodának vagy garzon úrnak. Csapó-u. 10. Érkezni az udvarban a tulajdonossal. 1377

Kétszobás

Központhan
kiadó háromszobás lakás külön udvarban. Dr. Széll, Piac-u. 77. 1636

Négy szoba
hallos úrilakás november 1-én kiadó. Batthyány-utca 13. 1630

Kiadó
két utcai szoba november 1-ére irodának, rendelőnek, vagy garzon úrnak. Csapó-u. 10. Érkezni az udvarban a tulajdonossal. 1376

3 és többszobás

I. emeleti
5-szobás lakás Kossuth-utca a színházra néző balkonnal november 1-re kiadó. Kossuth-u. 8. 1545

Ajánlat

Légvédelemhez
szükséges hordók víztartására olcsón kapható, míg a készlet tart. Hunyadi-u. 14. Zalogház. 1626

Sempertnova
nemes homlokzati vakolati anyag kapható a Debreceni Működgyár Rt.-nél. 1401

Közvetlen forrásból
érkező gyári maradványok mindig legolcsóbbak. — Dr. Révész, Piac-utca 42. sz. Pannonia-udvarban.

Nyári köppenyt
6 P. átmeneti kabátot 10 P. utcai ruhát 4 P. ért kérszitek. „Eli-szalón”, József kir. herceg 14. 908

Asztaltűzhelyek
állandóan raktáron. Megrendeléseket és zománcozott tűzhelyek javítását garanciával vállalom. — Molnár Imre épületlakatos. Csapó-u. 49. sz. 1090

Üstök
részről, vasból, horgonyozottból, kályhák, zománcozott tűzhelyek, csövek, hőszugárzók Nagy vasüzletében, Csapó-kanyar. 109-1271

Villanykörtesere
20 fillér. órák 3 pengőtől, gramofonlemez 50 fillértől. Vagyontemő. Hunyadi-u. 18. 104-1130

Víz és gáz
szerelését, javítását a legpontosabban, garanciával vállal Molnár János szerelő, Csapó 49. 104-1117

Épületbontásból
ajótk, ablakok, faanyagok, vasdrótok, csövek, falkötővasak, vasgerendák, ásóok, lapátok, csákányok, gereblyék, terméskövek, márvány sír-emlékek olcsón kiárusítainak. Kigyó-utca 51.

Mindenféle
építési anyag, valamint deszka, léc, faragott fa és bauxitcement kapható a Debreceni Működgyár Rt. Fűrdő-utca 2. sz. telepén. 1193

Családi ház ellenében
idősebb háztulajdonos gondozását vállalom. — Címet „Tisztviselőcsalád” jellegre a kiadóba kérek. 311

Zománctűzhelyek,
kályhák, hőfokozók, borsajtók, szőlőszűzők, üstök, üstházak Nagy vasüzletében, Csapó-kanyar. 109-1271

Teljes ellátás

Budapesten
úrlányoknak, úrhölgyeknek teljes ellátás havi 56 pengő, csak lakás 18 pengő. Teréz-körút 59. III. 2. József körút 55. II. 8. Szent István körút 1. III. 5. Telefon: 14-25-70. 1533

Kereslet

Lakbérletkötéssel
családi házat keresek megvételre. Ajánlatokat „Állami tisztviselő” jellegre kiadóba kérek. 319

Veszek
mindenféle használt bútor, irodaberendezést, varrógépet, üzletberendezést, páncélszék. — Hívásra jövök. Andráskö, Csapó 16. 468

Óhtatás

Német óvoda
Rákóczi-u. 11. sz. Ugyanott Várnay német-francia nyelviskolája. 1621

Zongoraórákat
adok akadémiai rendszer szerint kezdőknek és haladóknak. Jutányos tanfoly. Kívánatra magyar nótákat is tanítok cigányosan, kísérelteszettel. Kossuth-u. 39. I. udvari lépcső, délután fél 2-től fél 4-ig. 134

Üzlet-műhely raktár

Kiadó
egy üzlethelyiség 2 nagy kirakattal. Czegléd-u. 16. 1627

Raktárhelyiségeket
keres azonnalra szék-háza közelében az Ipar-kamara. 1615

Eladó házhely

Házhelyek
beállított termő gyümölcsös eladók Szeszlina-utca 4. sz. Kisállomás mellett. 1013-1374

OLCSÓ HÁZHELYEK
a Luther- és Kuruc-utca sarkán részletfizetésre is eladók. Felvilágosítást ad dr. esanyi FARKAS ATTILA ügyvéd, Werbőczy-utca 12. 1823

Butor

Eladó
új divány, két karosszék, fehér szőnyeg, zománccsésze, rádió. Magoss György-tér 21. 1623

Eladó
egy sötét barokk ebédlő borszékkel Csapó-u. 10. az emeleten. 1378

Egy
antik szekrény és egy kihúzható cselédágy eladó Kálvin-tér 2. emelet. VV-1258

Eladó ház

Vasutasok, postások
részére alkalmas családi ház Homokkertben kedvező feltételek mellett eladó. Érkezni Hatvan-utca 53. sz. Telefon 15.12 V-815

Családi ház
18 évig még adómentes, 448 négyzetföldtel, szőlő és gyümölcsös, 2 nagy szoba, előszoba, konyha, speiz és padfőjáróval, alapincézve, jóvízű kúttal, részben teher átválalással eladó. Gróf Vecsey-utca 13. szám, Homokkert. 243

ELADÓ
Budai Ézsaiás-utca 51. számú 2-szobás, előszobás, kényelmes családi ház. 744

Házhelyek
Híd-utca 14. szám alatt, valamint 7-szobás ház, a közismert Bagolyvár vendéglővel, elköltözés miatt eladó. V-391

Forgalmas helyen,
a nagyalomás mellett, Késey-utca 16. számú ház három lakással és üzlethelyiséggel lakással, mely kocsmának vagy vendéglőnek igen alkalmas, vilány, vízvezeték van, — kevés pénzért megvehető. Az üzlethelyiség kocsmának kiadó. 369

Elveszett

Elveszett
négyéves, nőtény komondor kutyám. Nyakán fekete bőrvék és 1938. évi kutyaadó-lemez. Megtaláló Homokkert, Domalódy-u. 8. alatt jutalom-ban részesül. VV-1499

Különféle

Eladó
kisebb-nagyobb szőlőprés, tábori satú, Singer varrógép, új és használt frögép, finom vászon, boroshordó használt és és új. Hunyadi-u. 14. Zalogház. 1625

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat Rt. műintézetének körforgógépén. Igazgató: Sömogyi Gábor. Művezető: Liptay András.